Nr. 137, juuni 2020

EESTI METODISTI KIRIKU AJAKIRI

KODUTEEL

100 Eesti Metodisti Kiriku esimese ajakirja Kristlik Kaitsja ilmumisest

85 Saaremaa metodisti koguduste esimese ajakirja Koduteel ilmumisest

30 Eesti Metodisti Kiriku ajakirja Koduteel taasilmumisest

Indeks 78228 ISSN 1406-2291
Nr. 2 (137) juuni 2020 Hind 5 eurot

SELLES NUMBRIS:

PIISKOPILT
Christian Alsted
Karjasekiri piiskopilt 4

SUPERINTENDENDILT
Robert Tšerenkov
Kriisi mõju metodisti kirikule 5

JUTLUS
Valdo Ojassoo
Pidage aega kalliks 6

AJALUGU
Toomas Pajusoo
EMK ajakirjanduse lugu 8

ARVAMUS
Muutumatu sõnum ajakirja veergudel 12
Lugejate mõtteid ajakirja kohta 13
Kuidas sünnib ajakirja sisu 13

KOGUDUSTE ELU
Koguduste elust 100 aastat tagasi 15

MEIE PASTORID
Veronika Fjodorova
Juubilar Georg Lanberg 90 16

KIRIKUELU
Olav Pärnamets
Mälestuskilde Hugo Oengost – pastorist, superintendendist ja teadlasest 18

JULGUSTUS
Hugo Oengo
Langemine 20
Sõimav Mihkel 22

TÖÖVALDKONNAD
Sotsiaaltööst kiriku algusaastatel 23
Külli Tõniste
Teoloogiline Seminar innustab kogudusi looma ja jüngerlust arendama 25
Marjana Luist
Lastetööst eriolukorra ajal 26
Ele Paju
Metonoored karantiinis üheskoos Jumalaga 27

LAIAST MAAILMAST
Jürgen Jänes
Viiruse ravi otsingutel 28
Meeli Tankler
Riigist ja kirikust eriolukorras 29
Marjana Luist
EMK eriolukorra ajal 30

Esikaane fotod: EMK arhiivist
Väljaandja: EMK, Narva mnt 51, 10152 Tallinn
Tel: 501 2483; e-post: koduteel@metodistikirik.ee
www.metodistikirik.ee/koduteel
Toimetaja: Marjana Luist
Toimetuse kolleegium: Robert Tšerenkov, Andres Kapp, Anneli Klausson, Rein Laaneser, Tarmo Lilleoja, Anne Saluraid, Meeli Tankler, Inna Välja
Keeletoimetaja: Inna Välja
Küljendus: Kersti Tormis

Foto: erakogu

Küsiti kord kahelt müüriladujalt, mida nad teevad. Üks ehitajatest vastas: „Laon müüri.“ Teine vastas: „Ehitan kirikut.“ Esimesel ehitajal oli amet, teisel oli kutsumus. Esimene nägi oma kitsast töölõiku, teine nägi oma ülesannet laiemas kontekstis, ta nägi suurt pilti ja ehitustegevuse tulemust.

Ajakirja Koduteel toimetuse tegevuse eesmärk ei ole pelgalt tegeleda ajakirjandusega, vaid aidata kaasa „kiriku ehitamisele“. Ajakirja väljaandmine on kolleegiumi töövaldkond, nii nagu ehitajatel müüri ladumine. Aga eesmärk on aidata kaasa millelegi suuremale – kiriku ehitamisele. Selle all ei pea ma silmas mitte hoone püstitamist ega institutsiooni tugevdamist, vaid Kristuse Ihu ülesehitamist.

EMK ajakirjanduse rajaja Martin Prikask kirjeldas 100 aastat tagasi kristliku ajakirjanduse rolli suure eesmärgi saavutamises järgmiselt: *„Meie elame trükimusta ajajärgus. Seda võimalust tahab ka Kristuse kirik tarvitada, ja sõna ristist igasse maailma nurka laiali kanda. Selles mõttes astub ka „Kristlik Kaitsja“ esimest korda armsa Eesti rahva sekka. Tema eessiht on õiglaseks kaitsjaks olla kõige ülekohtu, patu, leiguse,*

HOIA SILM PEAL

Eesti Metodisti Kiriku ajakiri KODUTEEL
Facebookis aadressil
http://www.facebook.com/emk.koduteel
Veebikodus aadressil
http://www.metodistikirik.ee/koduteel
Issuu keskkonnas aadressil
http://issuu.com/koduteel

valeõpetuse ja vaenumeele vastu. Vaielused usu seltside üle ja tühjad küsimised jätab tema kõrvale. Pea rõhku tahab „Kristlik Kaitsja“ pühitsuse elu peale panna, et Jumala rahvas valmis oleks oma peigmehe vastu minema, kui tema tuleb./…/ „Kristlik Kaitsja“ saab Eestimaa Piiskopliku Methodisti kiriku poolt välja antud ja ta saab ikka selles mõttes oma lugejate ette ilmuma mis mainitud koguduse alustaja Johannes Wesley omale kohuseks tegi: „Maailm on minu kihelkond ja hingesid peasta minu elukutse.““

Kristuse Ihu ülesehitamine oli metodisti kiriku ajakirjandustegevuse sihiks 100 aastat tagasi ning on ka praegu. Kolleegiumi taotlus ajakirja välja andes on innustada lugejaid vaimulikult kasvama, anda selge alus õpetusküsimustes ja julgustada lugejaid täitma üleskutset, mis kehtib meile kõigile – kuulutada evangeeliumi. Boonusena aitab ajakirja väljaandmine täita kiriku kroonika rolli, säilitades toimuvat ajaloo jaoks ning hoida lugejaskonda kursis kirikus toimuvaga.

100 aasta jooksul on EMK ajakirjanduse töös kaasa aidanud suur hulk inimesi. Täname südamest kõiki toimetajaid, küljendajaid, kolleegiumi liikmeid, tekstide ja fotode autoreid ning teisi kaastöölisi panuse eest Kristuse Ihu ülesehitamises EMK ajakirjandustegevuse kaudu.

Kuna käesoleva numbriga tähistame EMK ajakirjanduse juubelit, kasutasime numbri kokku panemisel suurel hulgal materjale vanadest Kristlikest Kaitsjatest. Juubeliks valmistudes luges kolleegium läbi hulga Kristliku Kaitsja numbreid ning tõdes, et vaimulikud sõnumid on ajatud – need kehtisid 100 aastat tagasi ja kehtivad ka täna. Lisaks ajatutele vaimulikele sõnumitele oleme käesolevas numbris ära trükkinud Kristlikus Kaitsjas ilmunud kirjutisi, mis tänapäevast lugejat muigama panevad ning näitavad, kuivõrd on meie ühiskond 100 aastaga muutunud. Loodan, et käesoleva numbri lugemine annab nii tõsist mõtlemisainet kui pakub ka võimalust rõõmsaks muhelemiseks.

Kuna müür vajab jätkuvalt ladumist ja kirik ehitamist, kutsume üles kõiki metodiste andma oma panus eesmärgi saavutamiseks. Ajakirja Koduteel väljaandmist saab aidata lugude, fotode, ristsõnade ja luuletuste saatmisega, kolleegiumi töös osalemisega, ajakirja levitamisega jms.

Oma mõtted ja ettepanekud saatke koduteel@metodistikirik.ee.

MARJANA LUIST,
toimetaja

Foto: Unsplash

Issand, pane valvur mu suu ette,
hoidja mu huulte uksele! (Ps 141:3)

Pane valvur mu huultele, Issand!
Pane valvur, et vaikiks mu keel,
kui on kiusatus sõnaga lüüa
kaasrändurit taevasel teel.

Pane valvur, kui sõnade taga
puudub tarkuse tõsine tuum.
Pane valvur, kui tühisust jagan
ja tõesõna jaoks puudub ruum.

Pane valvur, kui süda on raske
ja mu sõnad on kibedust täis.
Saada alla siis taevane kaste,
et viljatul maal tärkaks õis!

Pane valvur mu huultele, Issand,
ja puhasta kõigest mu meel,
et mu kõne võiks lähtuda sinust
ja Sinule au annaks keel.

MEELI TANKLER,
1986

Foto: UMC

Karjasekiri piiskopilt

Head metodistid Põhja- ja Baltimaades!

Rohkem kui kuu aega on meie ühiskonnad olnud suletud ning me ei ole saanud oma kirikus käia. Füüsiline distants, piirangud ja kodust töötamine on muutunud uueks käitumiseks ja osaks meie igapäevaelust. Praegusel hetkel me ei tea, millal saame pöörduda tagasi „normaalsuse" juurde.

Me kõik kogeme stressi ja pinget, mida pikale veninud piirangud on meie eludes põhjustanud. Mõned teist leinavad koroonaviiruse tõttu kaotatud lähedasi. Mõned tunnevad end isoleeritult ja üksindust; teised kogevad valu, sest nad ei saa külastada oma sugulasi haiglates või hooldekodudes. Mõned on kaotanud töö ja paljud on mures oma tuleviku pärast. Ärevus ja hirm nakkuse ees hiilivad meie eludes, kui käime toidupoes või kui koolid ja lasteaiad taas avatakse.

Koroonaviirus on võimas meeldetuletus meie jagatud inimlikkusest, see mõjutab nii rikkaid kui vaeseid ega tee vahet rassil ega religioonil. Me kõik oleme haavatavad ja me kõik võime selle tõttu surra. Kaks kuud tagasi ei osanud enamik meist ette kujutada seda, mida me praegu kogeme. Nüüd teame, et hoolimata arenenud teadusest ja tehnoloogiast on meie elud ja ühiskonnad haprad – me kõik oleme Jumala kätel.

Oma teises kirjas Korintose kogudusele (peatükk 5) ütleb Paulus: *Niisiis, kui keegi on Kristuses, siis ta on uus loodu, vana on möödunud, vaata, uus on sündinud. See kõik on Jumalast, kes meid on enesega Kristuse läbi lepitanud ja andnud meile lepitusameti… Meie oleme nüüd Kristuse käskjalad, otsekui Jumal ise julgustaks meie kaudu. Me palume Kristuse asemel: Andke endid lepitada Jumalaga!*

Ma olen veendunud, et Kirik – Ühinenud Metodisti Kirik koos teiste kristlastega – peaks olema ressurss meie ühiskondadele ja kõikidele inimestele eriti just praegustel erilistel aegadel. Me oleme Jeesuse Kristuse käskjalad, et tuua lepitust ja lootust praegusesse reaalsusesse. Kuigi me võime ise olla võitlustes, on Kristus õpetanud meid, et usk ja lootus temasse on ravim ärevusele ja hirmule, mida me kogeme. Ta on õpetanud, et ta on kohal meeleheites ja lootusetuses. Me teame, kuidas palvetada, me teame rahu, mis on ülem kui kogu mõistmine, rahu, mida vaid Jeesus anda saab.

Mulle avaldab muljet ja ma olen uhke selle üle, kuidas pastorid ja juhid selle kriisiga toime tulevad. Nad lülitusid kiiresti üle veebijumalateenistustele, nad viivad toitu inimestele, kes ei saa oma kodust väljuda, nad jagavad toidupakke inimestele, kes vajavad abistavat kätt. Mõned kogudused on isegi toonud kingitusi ja suupisteid, et julgustada arste, meditsiiniõdesid ja tervishoiu töötajaid kohalikes haiglates. Paljud korraldavad palvekette. Paljud kasutavad kõige olulisema vahendina telefoni, et inimestega kontakteeruda, teha telefonikette, telefoninõustamist ja ulatuda nendeni, kes elavad üksi. Kogudused on õppinud palveks ja väikegrupitööks kohtuma veebis. Me oleme avastamas uusi võimalusi, olemaks Kirik. Need uued teadmised võtame endaga kaasa tulevikku. Aitäh teile teie teenistuse eest.

Palun teil jätkata kohaliku koguduse finantsilist toetamist – me soovime olla kirik nii sellel väljakutsete rohkel ajal kui ka pärast seda. Mõnel teist ei pruugi teie töö olukorra tõttu olla enam samasuguseid rahalisi vahendeid kui enne pandeemiat. Siiski ma julgustan teid jätkama oma kohaliku koguduse toetamist annetustega.

Võimalik, et meil tuleb antud olukorras elada pikemat aega. Paljud teist võivad väsida ja tüdineda, kuid see on loomulik. Sellegipoolest ma kutsun teid üles mitte alla andma. Kirikut ja meie tunnistust vajatakse rohkem, kui seda on vajatud mitmete aastakümnete jooksul. Pidage vastu, Jumal juhib meid sellest läbi, ja Ta juhib meid Tema tulevikku.

Koos liigume palvemeelsuses edasi lepituseteenistuses.

Jumal õnnistagu teid lootusega!

Ühinenud Metodisti Kiriku Põhja- ja Balti Piiskopkonna piiskop
CHRISTIAN ALSTED,
aprillis 2020, Kopenhaagenis

Kriisi mõju metodisti kirikule

Oleme Eestimaal harjunud, et suured hädad nagu maavärinad, loodusõnnetused ja epideemiad, toimuvad meist kuskil kaugel. Kuid sellel kevadel nii lihtsalt ei läinud. COVID-19 viirus, mis alguses paistis meist kaugel oleva Hiina probleem, muutus globaalseks pandeemiaks, mõjutades ka meid Eestimaal. Esimest korda taasiseseisvunud Eestis kehtestati eriolukord ja koos paljude teiste piirangutega keelati ka avalikud jumalateenistused. Kirikuajaloolased on maininud, et neile ei tule meelde ajaloos sellist aega, mil pea terves maailmas oleks üheaegselt kehtestatud avalike jumalateenistuste läbiviimise keeld. See fakt, koos kõigi teiste globaalsete tervise- ja majandusprobleemidega, näitab käesoleva hetke unikaalsust.

Kuidas koroonakriis mõjutas Eesti Metodisti Kirikut? Kindlasti kõige silmatorkavam mõju olid ära jäänud jumalateenistused ja muud koguduslikud üritused, nagu piiblitunnid, palvekoosolekud ja kodugrupid. Kristlased igatsesid võimalust üheskoos Jumalat ülistada ja olla osaduses üksteisega. Samuti jäid ära või lükkusid hilisemaks mitmed üldkiriklikud üritused, nagu pastorite osadus- ja õppepäevad Saaremaal, Vassili Tähe 155. sünniaastapäeva tähistamine ja tema elulooraamatu esitlus ning harjumuspärane juunikuine kiriku aastakonverents. Kuid samas olid EMK koguduste vaimulikud tublid ja reageerisid uuele olukorrale kiiresti. Mitmed korraldasid lühikese ajaga jumalateenistuste internetiülekanded ja vaimulikud teenisid koguduse rahvast telefoni teel ja kirjavahetuses. Paljud kohtumised, nõupidamised, piiblitunnid ja palvekoosolekud kolisid üle interneti *Zoom*-videokeskkonda. Võib julgelt öelda, et vaatamata kriisile kirik toimis ja koguduse rahvas sai teenitud selle eriolukorra ajal.

Vahepeal oli ka muret, kuidas eriolukorraga kaasnev majanduslangus koguduste finantsvõimekust mõjutab. Kuid ka siin võime tõdeda, et Jumal tänatud, mai lõpuga ei ole midagi hirmsat koguduste majandamisega juhtunud. Annetused on küll mõnevõrra vähenenud ja mingeid erakorralisi kulusid on tulnud teha, kuid midagi hullu pole juhtunud ja loodame ikka Jumala armule ja abile. Jätkuvalt ootame ka vabariigi valitsuse poolt kirikutele eraldatud rahalise toetuse jagamist, millest oleks kindlasti abi.

Üks tõsisemaid väljakutseid, seoses eriolukorraga, tekkis EMK Teoloogilisel Seminaril – viia kogu oma tegevus ja õpe üle *online*-režiimile. See oli väljakutse nii IT-töötajatele, kes pidid lühikese ajaga leidma vastavad interneti-lahendused kui õppejõududele, kes pidid oma loengud internetikeskkonda üle viima ja ka tudengitele, kes pidid kohanema õppimisega täiesti uues formaadis. Kuid tänu rektor Külli Tõniste ja dekaani Mark Nelsoni juhtimisele ja tublidele töötajatele on seminar hästi toiminud.

Seega võib öelda, et vaatamata tõsistele väljakutsetele, on metodisti kirik koroonakriisi ajal päris hästi hakkama saanud. Kuid ei tohi märkimata jätta ka asjaolu, et oli ka neid metodistipere liikmeid, keda koroonaviirus puudutas väga isiklikult kas haiguse läbipõdemise näol või lähedase inimese kaotamise läbi, siinkohal ka meie südamlik kaastunne kõikidele lähedastele.

Mida meie kui kirik oleme selle kriisi jooksul õppinud ja kuidas siit edasi minna? Eks lõplikeks järeldusteks on veel vara, kuid mõningaid üldistusi võime teha.

1. Kriisi ajal sai veelgi rohkem selgeks interneti võimaluste kasutamise tähtsus ja kiriku kohalolu vajadus virtuaalkeskkonnas. Usun, et paljud kogudused mõistsid, et tänapäeval saab videosõnumeid ja jumalateenistuste interneti-ülekandeid teha üpris lihtsate vahenditega ning see aitab jõuda evangeeliumi sõnumiga suurema hulga inimesteni. Samuti tõdesime, et videokeskkonnas saab korraldada mitmeid koguduse tegevusi kiiresti ja efektiivselt. Võib eeldada, et nii nagu ühiskonnas laiemalt, hakatakse ka kirikus nüüdsest enam kasutama virtuaalset töökeskkonda.
2. Kaks ja pool kuud ilma võimaluseta koguneda jumalateenistusele tuletas meile meelde, et kirik ei ole hoone, vaid inimesed. Üksteise märkamine ja teenimine, isiklik kontakt ja abivalmidus muutus taas äärmiselt tähtsaks selle kriisi ajal, kui puudus võimalus füüsiliselt koos käia kirikuhoones. Tean lugusid, kuidas koguduse liikmed üksteisest hoolisid, käisid poes toitu toomas, trükkisid välja jutlusi ja panid postkasti, helistasid üksteisele pea iga päev, palvetasid telefoni teel ja nii edasi. Peame kirikuna olema tähelepanelikud, et me ei kaotaks seda üksteise teenimise fookust ka pärast kriisi möödumist.
3. Globaalne maailm muutus selle kriisi ajal taas veidi enam lokaalseks. Igal riigil tuli hakata ise mõtlema, kuidas selle kriisiga toime tulla. Kirikule on see signaaliks, et tuleb osata tagada jätkusuutlik teenimine oma jõu ja vahenditega. Oleme juba näinud, et seoses riikidevaheliste liikumispiirangutega on paljud misjonireisid ja rahvusvahelised üritused ära jäänud ja majanduskriisi süvenedes on ka toetused välismaalt vähenemas. Seega peame olema targad majapidajad, et ka raskematel aegadel ennast ise ära majandada ja jätkusuutlikult tegutseda.

Keegi ütles väga õigesti, et see ei ole esimene ega ka viimane kriis maailmas. Kristus hoiatas, et maailmas saab meil olema raskusi (ahastust), kuid Ta julgustas meid: „… aga olge julged, mina olen maailma ära võitnud!" (Jh 16:33). Olles koos Kristusega, oleme võitjate poolel ja suudame läbi minna kõikidest väljakutsetest ja raskustest. Paneme oma lootuse Temale ja läheme julgelt edasi, täites seda püha misjonit, mis meile kirikuna on usaldatud.

Õnnistussoovidega,
ROBERT TŠERENKOV,
superintendent

Pidage aega kalliks

Jutluse autoriks on aastatel 1956–1962 EMK superintendendiks olnud Valdo Ojassoo (24. märts 1904–11. aug 1975). Jutlus ilmus Kristlikus Kaitsjas 1931. aasta novembris.

„Pidage aega kalliks, sest päevad on pahad.“ (Ef 5:16)

Mitte kaua aega tagasi ma saatsin rongile oma külalisi. Teel oli mul tunne, nagu jääksime meie täna kindlasti rongist maha, sest kodus olles me ei arvestanud õieti kallist aega, ei asunud teele õigel ajal. Jaama jõudes minu kuri aimdus läks täide – rong sõitis just meie eest minema. Meie hilinesime küll ainult mõni minut, aga sellest jatkus küll rongist mahajäämiseks. Ma ei tea, kuidas mõjus see sündmus hingeliselt minu vendadele – päästearmeelastele, aga minule isiklikult mõjus ta masendavalt ja paljuütlevalt. Tundsin sügavat häbi ja piinlikust. Oli seda kõik vaja? Pisut rohkem hooldust ja aja kallikspidamist meie poolt – ja nüüd minu külalised sõidaksid juba rongil. Raudtee konstaabel vaatles meid poolpilkava, poolkaastundliku muigega, kui ta nägi, et me vahime järele ärasõitvale rongile.

Tegelikult asi ei olnud kuigi suure tähtsusega, sest mõne tunni pärast läks järgmine rong ja minu vennad jõudsid ka sellega õigel ajal kohale, aga siiski leidus siin küllalt põhjust häbiks ja pilkeks. Ma tahan siin kirjutada ainult sellest, mida see elamus minule õpetas.

Esiteks ma tahan kirjutada seda, et mul oli häbi iseenda ees, sest ma olin võtnud endale eesmärgiks jõuda teatud rongile – ja jäin sellest maha. Häbi asi küll, aga süüdistada võisin ainult iseennast. Ma mõtlesin siis iseendas sellele, kui mitu rongi väljuvad ühes ja teises sihis Rakvere jaamast ööpäeva jooksul, aga nendest kõigist mahajäämine pole mind sugugi häbistanud. Mispärast? Lihtsalt sellepärast, et ma pole tahtnud nendele minna. Aga seekord tahtsin jõuda õigel ajal kindlaksmääratud rongile ja jäin hiljaks. Ma jäin rongist maha iseenda süü pärast, sest ma ei pidanud aega kalliks. Eks ole elus sagedasti nõnda, et paljud algavad lootusrikkalt usuteed, aga nad ei saavuta iialgi selle tee aulist lõppeesmärki. Nad võitlevad küll, aga siiski mitte nõnda, et saaksid sisse kitsast väravast. Praegune aeg on tõsine ja raske, mida tuleb igas asjas arvestada. Meie ei kaotanud selleks määratud rongilt mahajäämisega midagi, sest varsti tuli teine rong ja minu külalised said ikkagi eesmärgile. Igavikku sõidab aga a i n u l t ü k s r o n g ja kes sellest maha jääb, see on igavesti maha jäänud. Issand ütleb kord meile: „Mina ei tunne teid!“ Eks see ole kohutav! Meie algame usuelu, elame silmnähtavalt kõigis Issandale – aga Tema ei tunnegi meid. Nüüd on arusaadav, miks inimesed, teistes niisuguses häbistavas olukorras Issanda ja iseenda ees, hüüavad mägede ja kaljude vastu: „Langege meie peale ja pange meid varjule selle pale eest, kes istub aujärje peal, ja Talle viha eest!“

Teiseks ma tahan kirjutada seda, et mul oli rongist mahajäämise pärast häbi teiste ees. Kuigi me oleksime tahtnud teiste eest varjata oma tõelist olukorda, aga pakid ja kompsud andsid meid ikkagi ära. Mind valdas suur häbi kaaskodanikkude ees ja veel rohkem piinlikkust tundsin ma kodustega kokku puutudes, sest ma olin ju nende seast lahkunud, et jõuda õigel ajal rongile. Ma mõtlesin: milline tunne valdab küll kord siis meie hinge, kui igaveses ajas leiame järsku, et oleme jäänud maha sellest ainsast möödakihutavast rongist. Hirmus ja kohutav! On olemas palju usklikke, kes oma eluga tõmbavad korraks endale terve maailma tähelepanu. Nad näivad kõigile reisijatena taevasse linna, aga ometi nad ei jõua iialgi sinna. Mis ütleb küll siis nende kohta avaliku jumalavastase tegevuse pärast hukkamõistetud maailm? „Kas teie olete ka siin?! Teie,

Foto: Unsplash

kes silmakirjalikult põlgasite maailma, kõrgilt lahkusite meist, palju laulsite ja palusite, alati käisite pea norus… ja nüüd olete ikkagi siin, kus meiegi!“ Kas ei ole see olukord tõesti piinav? See on siis tõesti midagi palju rohkem kui ainult tühine punastamine ja väike häbitundmine. See on juba alaliselt näriv hingepiin. Inimlikult üteldes, neil inimestel oleks olnud parem, kui nad poleks iialgi alanud usuteekonda, sest siis nad pääseksid vähemalt teiste etteheidetest. Praegune paha aeg sunnib nii mõndagi reisijat teepeal viivitama ja aega mitte kalliks pidama. Aga pidage meeles, armsad kaasreisijad, et sarnaste mahajääjate kohta küsib kord maailm pilkavalt: „Eks ka seesinane olnud Jeesusega?“

Mis peab tegema, et jõuda õigel ajal rongile? Sellele küsimusele on ainult üks vastus: P e a a e g a k a l l i k s! Kui sa pead kalliks aega, siis sina ei armasta maailma ega seda, mis maailmas on s. t. silmahimu, lihahimu ja elukõrkust, vaid ruttad peatamatult igaviku rongile. Praeguse aja rusuvaim on saanud juba mitmele tõsisele võitlejale saatuslikuks – sellepärast põgene ta eest. Mõtle, kui hirmus on maha jääda iseendale ja teistele pilke ning häbi märklauaks. Häbi on veel väike õnnetus, aga mahajäämine on ka meie hingele igaveseks hukatuseks. On seda kõike siis tarvis? Sugugi mitte! Sa võid kõigest sellest pääseda kui pead aega kalliks. Mõtle, et iga silmapilk on äraarvamatult kallis, ja rutt, et jõuad rongile, mis viib sind Jumala linna.

Olgu need lühikesed read hoiatuseks neile, kes ruttavad ainsale igaviku rongile. Mõtle alati sellele, et rong ei oota sind, vaid sina pead rongi ootama. „Pidage aega kalliks, sest päevad on pahad!“ Arvesta aega! Kui keegi läheb rongile paha ilmaga ja mööda halba teed, siis võtab ta kokku kõik oma jõu ja arvestab juba ette aega, et jõuda õigel ajal rongile. Aeg, milles meie praegu elame, on ka paha. Arvesta seda! Võta kokku kõik oma jõud ja kiirusta väga, sest muidu võid sa maha jääda. Olgu sulle kallis iga minut ja rutta ikka edasi. Usuteel käimine nõuab palju palveid ja kibedat võitlust. Seda teed tuleb võtta palju tõsisemalt, kui me seda harilikult teeme. Laulja ütleb: „Küll Jumal on kutsunud palju, kuid pisut on tulijaid Tal.“

Ole vähemalt sina sarnane rongile ruttaja, kes ei pruugi kord häbi tunda iseenda, teiste ja Jumala ees mahajäämise pärast, m i l l e p õ h j u s e k s o n o l n u d o m a h o o l e t u s. Abinõu selleks on väga lihtne ja kõigile jõukohane. Apostel Paulus väljendab seda lausega: „Pidage aega kalliks, sest päevad on pahad!“ Mäletagem seda alati, vennad ja õed.

VOLDEMAR OJASSON

TEATED

Perekonna teateid.
Nime muutmine: Tapa kog. Vanem vend Voldemar Ojasson teatab, et ta on oma mõlemad nimed eestistanud. Nüüd on ta nimi Valdo Ojassoo.

Kristlik Kaitsja, oktoober 1935

KRISTLIKU KAITSJA VEERGUDEL ILMUNUD TEATEID

Mõelge meie waestelaste pääle!
Aidake lastepääſtmistööd teha!
Tallinna lastekodu juhatus.

Wajatakſe uſkliku ſulaſt.
Lähemaid teateib ſaab wend Auguſt Naimalt, Wihula wald, Anikwere aſundus, üle Rakwere.

Teen iga- (ſuguſeid hoowi peal). **kellasepa töid.** Tellimiſi palun ära anda Tallinnas: töökotta Willardi t. 3—10 Terwitades w. G. Hennh.

Kuumaksud alates 5 krooni kuus.

EMK arhiivi ajakirjadest

EMK ajakirjanduse lugu

Maikuus 2020 möödub sada aastat meie kiriku esimese häälekandja Kristlik Kaitsja ilmumisest. Artiklis annan lühikese ülevaate metodistide ajakirjanduse minevikust kuni tänaseni.

Foto: erakogu

Eesti metodistide ajakirjanduse teerajajaks on vaieldamatult Martin Prikask, meie esimene eestlasest superintendent (1921–1922, 1928–1941). Prikask oli produktiivne artiklite kirjutaja, paljude vaimulike raamatute autor ja ajakirja peatoimetaja. 1919. aastal oli ta abiks Tallinna ajakirja *Kristlik Perekonna Leht* väljaandjaile. Seal saadud kogemused tulid kasuks 1920. aasta maist Kuressaares ilmuva metodisti ajakirja *Kristlik Kaitsja* väljaandmisel, mis sai nime Ameerika Ühendriikide metodistide kiriku-

Foto: EMK arhiiv

Martin Prikask.

lehe *The Christian Advocate* järgi.

Lühidalt ka mõni sõna Martin Prikase kirjastustegevusest. E-kataloog ESTER otsingu kaudu leiame Martin Prikase loomingu ja kirjastustegevuse kohta 40 nimetust. Ta on olnud autor (22), eessõna autor (1), helilooja (1), kommenteerija (1), sõnade autor (4), toimetaja (5), tõlkija (3) ja väljaandja (3).[1] Tema tuntuim raamat

Kristlik Kaitsja

Eestimaa Piiskopliku Methodisti koguduse kuukiri

Ilmub Kuressaares 1 kord kuus

Toimetus: Kuressaares, Uus tän. 53.

Kirjade aadress: M. Prikask, Kuressaares.

Tellimise hind: Postiga saates: kuus 1 mk. 20 pn. Ise ärawiies: kuus 1 mark.

Üksik number 1 mark.

Wastutaw toimetaja ja wäljaandja Martin Prikask

Nr. 1. Esimene aastakäik Lehekun 1920.

Edasi, wõidule!

Palawas Alma lahingus teadustati sõjawäe ülemjuhataja Colin Campbellile, et kuninglik ihukaitse wägi huniku wiisi waenlase wägede poolt maha lüüakse ja paluti tema poolt luba, sõjawäge natukeseks ajaks kuhugi kindlama koha peale warjule wiia. Wastus, mis Campbell andis oli järgmine: „Parem on, et kuninglik ihukaitse wägi lahingu wäljale langeb, kui et ta oma waenlasele selga pöörab.“ Eeskujulik wastus. Parem wõitluses surra, kui waenlase eest põgenema hakata. Kuninglik ihukaitse wägi ei tohi oma kuningale ja riigile seda häbi teha.

Wennad, õed, teie olete taewase kuninga sõjawägi, ja teie ülemjuhataja Jesus Kristus ei anna teile ialgi luba oma waenlasele selga pöörata. Tema ootab teie poolt wastu panemist, edasi minemist ja wõitu. Ennem surm lahingu platsil, kui wilets elu, mis põgenemise läbi on hoitud. Juhatajad ja ülewaatajad! Kaswatage niisugust waimu ja julgust oma koguduste sees. Ja sina kogudus, nõua ja oota seda ka oma juhatajatelt. Laula ennemine wõidu ja rõõmu laulu oma juhataja surnu keha juures, kes auga wõitluses langes, kui et sina rõõmustad elu üle, mis taganemise läbi sai peastetud. Parem olgu meie silmad ausas wõitluses surmale kinni pandud, kui et nad „Ikabod“ meie toa seintel loewad. (1. Sam. 4, 21.) Ei wennad, õed, seda ei tohi olla. Teie armastate Jesust ja tahate heameelega tema sõna kuulda, siis peate ka temaga walmis olema edasi minema ja wõidule astuma. „Edasi“ ja „wõit“ olgu meie märgu sõna.

Selle julgustawa ja üleskihutawa sõnumiga astub ka „Kristlik Kaitsja“ armsad wennad ja õed teie keskele. Palju kordasid

„Kristlik Kaitsja“ terwitus

„Raamatu kirjutamisel ei saa otsa olema.“ Nõnda kirjutas suur õpetlane kolmtuhat aastat tagasi, kui veel trükkimise ja kõitmise töö tundmata oli. Praegusel ajal uputab trükitöö kõike haritud maailma, ja kannab head ja paha inimeste südametesse. Meie elame trükimusta ajajärgus. Seda võimalust tahab ka Kristuse kirik tarvitada, ja sõna ristist igasse maailma nurka laiali kanda. Selles mõttes astub ka „Kristlik Kaitsja“ esimest korda armsa Eesti rahva sekka. Tema eessiht on õiglaseks kaitsjaks olla kõige ülekohtu, patu, leiguse, valeõpetuse ja vaenumeele vastu. Vaielused usu seltside üle ja tühjad küsimised jätab tema kõrvale. Pea rõhku tahab „Kristlik Kaitsja“ pühitsuse elu peale panna, et Jumala rahvas valmis oleks oma peigmehe vastu minema, kui tema tuleb. /.../ Nagu esimesest numrist näete, ei taha „Kristlik Kaitsja“ mitte ainult Piiskopliku Methodisti koguduse häälekandjaks olla, vaid tema eessiht on igale kristlasele tõsiseks kaitsjaks olla, kõige selle vastu, mis temale kahjuks on.

Kristlik Kaitsja 1. number (1920)

Parimaks lugemismaterjaliks on igal ajal
M. Prikase raamat
„Neli usuelu astet“
See raamat on saanud hea arvustuse osaliseks ja on kasuks igale tõeotsijale hingele vaatamata sellele, kuhu kogudusse ta kuulub. Hind ainult 75 senti.
Tellida M. Prikaselt, Kuresaar.

Koduteel 1935.

„Neli usuelu astet“ (1931) annab selge pildi autori usulisest sügavusest. Üks olulisemaid tõlketöid on W. Nast'i „Piiskopliku Methodisti kiriku katekismus“ (kirjaviis muutmata), mis trükiti Tehve Liivi trükikojas 1920. aastal. Raamat sisaldab vastused 364-le küsimusele ja käsitleb kümmet käsku, usutunnistust, püha ristimise seadmist, püha õhtusöömaaega ja meie Isa palvet. Seoses tolleaegse eestikeelse vaimuliku õppekirjanduse defitsiidiga andis Prikask välja homileetika käsiraamatu, mis oli mõeldud tulevaste jutlustajate ettevalmistamiseks.[2]

Alates **1923. aasta septembrist** läks ajakirja tegelik toimetamine ja väljaandmine üle Hans Sötele Tallinnasse, aadressil Suur Pärnu mnt 19. Söte lahkumise tõttu Saksamaale määrati Tartu aastakonverentsil (1.–5. augustil 1928) häälekandja *Kristlik Kaitsja* peatoimetajaks taas õpetaja Martin Prikask. Kuna Söte ei jõudnud ajakirja toimetamist uuele peatoimetajale ametlikult üle anda, ei andnud EV Siseministeerium luba ajakirja trükkimiseks senise nime all. Kuni olukorra lahendamiseni otsustati ajakiri välja anda Kuressaares ajutise nimega *Uus Kristlik Kaitsja*.[3] Martin Prikask sai ajakirja peatoimetaja, väljaandja ja vastutava toimetaja kohustuse, kaastegevad olid Ferdinand Tombo ja Aleksander Kuum. Esimesed kolm kuud septembrist novembrini ilmus ajakiri nime all *Uus Kristlik Kaitsja*; alates detsembrist 1928 jätkus ajakirja väljaandmine endise nime all.

1933. aasta 1. maist sai *Kristliku Kaitsja* uueks vastutavaks toimetajaks Aleksander Kuum Tartust (Vallikraavi tn 18).[4] Toimetuse liikmeteks olid Martin Prikask, Ferdinand Tombo ja Voldemar Ojasson (hiljem Ojassoo).

TOIMETAJA AKEN

RAAMATU AASTA

Elame praegu „Raamatu Aasta“ tähe all. Juhuslikult leitud köitematerjaliks tarvitatud arvatava esimese Eestis väljaantud raamatu – katekismuse – trükkimisest on möödunud 400 aastat. Seda tähtsat juubelit pühitsetakse nüüd väga mitmekesiselt ja suurejooneliselt. /…/ Kuidas võiksime kujutleda Jumalariigi arendamist maa peal, näiteks, ilma piiblita või lauluraamatuta. Ka metodistlik äratusliikumine on algusest peale kasutanud kõiki trükitehnika võimalusi. Näiteks, võiksime tuletada meelde John Wesleyd, keda paljude poolt hinnatakse kristliku rahvaraamatu isana. /…/ Millega võiksime väärikalt kriipsutada alla praegust juubeliaastat?

Teen kolm ettepanekut:
1) Moodustada iga koguduse ja ka noorte ühingu juurde raamatukogud, ja seal, kus need hooletusse jäetud, leida võimalusi nende elustamiseks. /…/ Huvi ja aineliste võimaluste leidmiseks peaks iga kogudus korraldama valitud kavaga kirjandusõhtu, mille sissetulek võiks minna raamatukogu heaks. /…/

2) Igasse kristlikku koju oma raamatukogu! Raamat peaks saama auasjaks ja heale kirjandusele kulutatud summad peaksid tõrjuma välja nii mõnegi tühise kulu meie majapidamisest. Väikese kokkuhoiuga, kas või kõhu kõrvalt, võib omale soetada kõik aasta kestel Eestis ilmuvad kristlikud raamatud ja ka muud kasulikku kirjandust. Joodikut tuntakse tema punasest ninast, edasipüüdjat ja arenevat kristlast tema raamatukogust.

3) „Kr. Kaitsja“ igale metodistile. „Kr. Kaitsjal“ on palju sõpru väljaspool meie kirikut. Kuid kahjuks leidub veel küllalt isegi noori koguduse liikmeid, kellel ei käi oma kiriku lehte. Toogu tulevik siin paranemist.

Kristlik Kaitsja, okt 1935

Aastail 1935–1936 andis Kuressaare Piiskoplik Metodisti kogudus kord kuus välja ajakirja *Koduteel*, mille vastutav toimetaja oli samuti Martin Prikask. Ajakirja väljaandmist alustati 28. veebruaril 1935 ja sellest sai Saaremaa koguduste sõnumitooja.[5]

Toimetused pidi ajakirjade väljaandmise katkestama seoses Teise maailmasõjaga. *Kristliku Kaitsja* viimane number 6/7 ilmus juunis-juulis 1940. Nõukogude korra perioodil ei saanud EMK oma ajakirja enam välja anda. NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva usuasjade nõukogu volinik Tallinnas võimaldas kirikule põhiliselt ainult matuse-laululehtede trükkimist.

Perestroika tingimustes tõusis kristlik ajakirjandus taas varjusurmast üles. **1990. aasta mais** alustas Urmas Rahuvarm EMK aastakonverentsi otsusel EMK ajakirja *Koduteel* toimetamist. Miks sai ajakirja nimeks just *Koduteel*? Vastus on lihtne: Martin Prikask toimetas varem Saaremaal samanimelist ajakirja.

Esimesed kaks numbrit, 1990. aasta mais ja augustis, trükiti Haapsalu Trükikojas tiraažiga 2500, kolmas number oktoobris juba tiraažiga 3000 eksemplari. Kujundajaks oli Thea Sildna (hiljem Kant) ja fotograafiks Eino Pärnamets.

Töö ajakirja algusetapil kujunes vaevaliseks, kuna puudusid korralikud tehnilised vahendid ja piisavad rahalised ressursid. Ajakirja 4. number õnnestus välja anda toimetaja Urmas Rahuvarmi poolt alles juunis 1992. Kirikuvalitsus soovis igal juhul ajakirja väljaandmist jätkata.

1993. aastal ilmus kaks Koduteel väljaannet, numbrid 5 ja 6. Toimetuse asukohaks sai EMK Keskus Tallinnas, Apteegi 3. Peatoimetajaks sai Toomas Rebane ja asetäitjaks Kaspar Kõrvits. Ajakirja kirjastustoimkonda kuulusid aasta jooksul Heli Viht, Tiina Terras, Eve-Ly Saluraid, Mai-Roos Põdra, Maiga Tamme ja Urmas Rahuvarm.

Foto: Marjana Luist

O. Pärnamets: „Taas on avanenud võimalusi Kristuse evangeeliumi, armastuse-, usu- ja lootusesõnumi laiemaks levitamiseks trükisõnda kaudu. Soovime, et „Kristlik Kaitsja" õiguspädev järglane kannaks nime „Koduteel". /…/ Palvetagem, et EMK sõnumikandja võiks aidata meie kaasmaalasi Tõe, Tee ja Elu leidmisel ning ustavaks abiliseks edasiminekuks Teel, süvenemiseks Tões ja kasvamiseks uues Elus.

P. Mägila: „See on tore, et meie ajakiri ilmub just kevadeajal. See on nagu taim, mis tärkab pimedast mullapõuest, et alustada uut elu ning rõõmustada paljusid-paljusid oma eksisteerimisega. Kuid ta vajab armastust ja hoolitsust. Ning see oleks teiepoolne abi – kaastöö, et täita oma ülesanne."

U. Rahuvarm: „Võib-olla soovitad mul /…/ järele mõelda, mis mind ajab tegema tööd, mida õieti ei tunnegi, võtma kõigile koormaile veel lisa /…/? Milleks mulle see kõik? Olen Sinuga nõus, hea Lugeja. Küllap oleme kõik muianud mõnegi vehklemise peale. Kuni … korraga kuskil kihvatab ja teisiti enam ei saa, oledki sidemeis, valmis hull mõistlike seas, kes torisedes ning mõnuga eemalt su siplemist vaatavad. Kuni kuskil isegi … Mis teha…"

Koduteel 1/1990

Alates ajakirja **1994. aasta** 7. numbrist kuni 22. numbrini 1996 juhtisid toimetuse tööd Urmas Rahuvarm Haapsalust (vahel peatoimetaja, vahel kohusetäitja nimega) ja tegevtoimetaja Kaspar Kõrvits Tallinnast. Sel perioodil hakkas ajakiri *Koduteel* ilmuma regulaarselt kuus korda aastas. Alates ajakirja 23. numbrist **1996** sai peatoimetajaks Urmas Rahuvarm ja ühtlasi alustati ajakirja tutvustamist internetis.[6]

1996. aastal algas toimetajate Urmas Rahuvarmi ja Kärt Jänes-Kappi kolmeaastane edukas koos-

töö, mis statistiliselt väljendus ajakirja järjekorranumbrites 24–44. Alates 1995. aastast liitus toimetuse tööga küljendaja Taimi Pärna (ametlikult küll alles 39. numbrist 1998, sest varem ei olnud küljendajat nimetatud).

Taimi Pärna meenutab:
„Olin tollal kujundustöös üsna roheline ning iga numbri valmimine sündis minu jaoks suure palvetamise tulemusena – et oleks oskusi ning tarkust asi õigesti kokku panna. /…/ Läbi aja on kirjasõna olnud koht, kus Jumal saab minusugust tavalist inimest kõnetada. Eriti selgelt mäletan jutluste tähtsust oma otsimiseaastatest. Neid Jumala kõnetusi on tulnud nii praeguse Koduteele kui ka lapsena loetud Kristliku Kaitsja veergudelt."

Kirikuvalitsuse otsusega 8. oktoobril **1999** kuulusid toimetuse kolleegiumisse: Anneli Klausson, Tarmo Lilleoja, Andrus Norak, Toomas Pajusoo, Priit Gregorios Tamm. Toimetaja ameti võttis üle Kärt Jänes-Kapp ja küljendajana jätkas Taimi Pärna (Koduteel 6, 1999, väljaanne nr 45).

Kärdi teeneks võib pidada tublide kirjasaatjate leidmise. Nendeks on olnud pikkade aastate jooksul Imbi Herm (Rakvere), Arvi Lindmäe (Saaremaa), Irja Saksing (Kärsa ja Ahja). Aastast 2005 kuni tänaseni ilmub Koduteel neli korda aastas.

Foto: Andres Kapp

Kärt Jänes-Kapp.

Thea Kant (Sildna), meenutades esimeste numbrite tegemist: „Päris esimesed kaks numbrit said tehtud kalka ja värviliste paberitega ning siis pildistatud. Mingist numbrist alates oli Urmasel arvuti – sõitsin Haapsallu sellega mingit tekstikujundust tegema."

Eve Rahuvarm: „Toimetus asus meie kodus magamistoas. Kasutati kirjutusmasinat ja /…/ laenatud kooliarvutit Tartu. Selle mäluseadmeks oli kassettmakk. Iga tekstijupi salvestamise ajal käis vingumine ja visin. Mõnikord kestis töö hommikuni välja. Esimesed numbrid olid küll väga tagasihoidlikud, kuid siiski nõutavad. Vaimuliku sisuga kirjavara oli ju siis veel vähe."

Koduteel 1/2011, number 100

Ajakirja Koduteel sajas juubeliväljaanne ilmus 2011. aasta esimeses numbris (jaanuar-veebruar-märts).

22. juulil **2011** lahkus igavikku EMK Teoloogilise Seminari rektor Andrus Norak, kes kuulus ajakirja Koduteel kolleegiumisse aastail 1999–2007. Ta rikastas ajakirja paljude sügavasisuliste loominguliste artiklitega; tema isikus oleme jäänud ilma ühest tublist kaastöölisest ja autorist.

Alates **2015. aasta** 118. väljaandest (juuli-august-september) ilmub ajakiri täielikult värvilisena, mitte ainult kaas, vaid ka fotod. See ajakirja number jäi viimaseks meie armastatud toimetajale Kärt Jänes-Kappile, kes tegi tööd professionaalselt, suure põhjalikkuse ja armastusega. Issand kutsus ta taevakodusse 10. septembril 2015. Ühiskonnas oli ta tuntud kui hinnatud ajaloo- ja teadustoimetaja kirjastuses Koolibri (aastast 2001) ning sotsiaal- ja ühiskonnateaduste toimetaja ajakirjas Horisont (aastast 1989), peatoimetaja (aastast 2002) ja tegevtoimetaja aastast 2013 kuni lahkumiseni igavikku.

Alates **2016.** aastast (väljaanne nr 120) sai ajakirja vastutavaks toimetajaks kujundaja Taimi Pärna. Muutus ka toimetuse kolleegium: Taavi Hollman, Andres Kapp, Anneli Klausson, Rein Laaneser, Tarmo Lilleoja, Toomas Pajusoo, Anne Saluraid ja Inna Välja.

2019. aastast asus ajakirja küljendama Kersti Tormis ja Taavi Hollmani vahetas kolleegiumis välja uus superintendent Robert Tšerenkov. Alates kolmandast numbrist sai uueks toimetajaks superintendendi assistent Marjana Luist ja neljandas numbris lahkus kolleegiumist emerituuri jäänud pastor Toomas Pajusoo, kelle asemele tuli Meeli Tankler.

Seega on praeguse seisuga ajakirja toimetaja Marjana Luist, keeletoimetaja Inna Välja, küljendaja Kersti Tormis ning toimetuse kolleegiumi kuuluvad Robert Tšerenkov, Andres Kapp, Anneli Klausson, Rein Laaneser, Tarmo Lilleoja, Anne Saluraid, Meeli Tankler ja Inna Välja. Soovime neile kõigile Jumala jätkuvat õnnistust selles vastutusrikkas töös!

TOOMAS PAJUSOO,
EMK Tallinna kogudus

[1] www.ester.ee. Otsi autor: Prikask, Martin.
[2] Prikask, Martin. Lühikene juhatus jutlustamise üle: Homileetika käsiraamat. Tallinn: J. Felsbergi ja A. Tetermanni trükk. 1914.
[3] Uus Kristlik Kaitsja nr 1, 1928, lk 97.
[4] Prikask, Martin. „Muudatus „Kristliku Kaitsja" väljaandmises." Kristlik Kaitsja nr 4, 1933, lk 61.
[5] Kodumaa teated. Kristlik Kaitsja nr 4, 1935, lk 63.
[6] http://www.teleport.ee/~emk/Koduteel. Seda lehekülge enam ei eksisteeri. Praegu toimiv aadress on www.koduteel.ee.

Muutumatu sõnum ajakirja veergudel

Foto: erakogu

Ajakirja kokku panemisel mängivad olulist rolli toimetajad. Palusime endisel toimetajal Taimi Pärnal jagada oma mõtteid EMK ajakirjanduse ja ajakirja Koduteel kohta.

Eellugu

Ajakiri Koduteel sai mulle tuttavaks juba lapsena. Väikesena ei olnud ma „lugejat" tüüpi. Mu lähedased armastasid ja armastavad palju lugeda. Mulle piisas vähemast. Võib-olla seetõttu sattusingi ma lugema just ajakirju. Seal olid ju väikesed lood.

Vanaemast oli jäänud meile terve hulk vanu kristlikke ajakirju. Nende hulgas vanad eestiaegsed Kristlik Kaitsja, Koduteel ja lasteleht, mille nime ma ei mäleta. Vahetevahel ma lappasin neid, lugesin lugusid – mulle meeldisid reisilood ehk siis tollased misjonilood. Tihti vaatasin ka tolleaegseid reklaame – päris huvitav tegevus, reklaam kajastab ju tihti ajakohasust pareminigi kui mõni lugu. Reklaam peab kajastama päris elu, olema just tolle aja huviorbiidis.

Natuke vanemas eas ka mõtisklesin tolleaegse usu üle. Ma olin sügavalt üllatunud, kui ma leidsin möödunud sajandi alguse usklikke arutlemas Püha Vaimu väljavalamise teemadel, ja seda ajakirja veergudel. Ka on mind huvitanud nimekirjad – kes on kus ordineeritud, miks keegi kirjutab jne.

Võib-olla selle nostalgilise mälestuse tõttu sattusingi ma esialgu seda ajakirja kujundama. Ajakirja toimkonda sattumine oli mu esimene vabatahtlik töö koguduses. Olin toona just kogudusega liitunud. Alguses olin toimkonnas kuulaja-kaasamõtleja, seda koos Rein Laaneseri, Anneli Klaussoni ja Tarmo Lilleojaga. Enne seda aega oli peamõtleja Urmas Rahuvarm. Nii umbes paari numbri vaatlemise järel, aastal 1995, sattusin seda ajakirja kujundama. Ja see kujundamine, enamasti ka kaasamõtlemine, jäi siis 23ks aastaks, ehk kuni möödunud aastani.

Mõtted ajakirjast Koduteel

Iga ajakirja eesmärk on esmalt lihtsalt olla huvipakkuv ja kena. Siis tahab inimene seda lugeda. Alati peab selles olema vähemalt üks sügavamalt huvi pakkuv lugu. Soovitavalt midagi sellist, mis mind aitab. Ja tänasel päeval – ta peab ka silmale ilus vaadata olema.

Ajakiri Koduteel minu jaoks…? Esimesena on ta lihtsalt kristlik ajakiri, mille eesmärk on rääkida Jumalast. Seda nii koguduse liikmele kui ka mittekristlasele. Mulle meenub lugu trükikoja juhist, kes aastaid trükkis ajakirja. Olime juba vast 10 aastat üle kuu käinud ajakirja trükkima viimas-toomas, kui tolle juht korraga natuke frustreerunult küsis: „No millal te mind siis kirikusse kutsute? Ma iga kord loen teie ajakirja, päris läbi loen kohe. Olen juba ammu oodanud, et te mind kutsute!"

Usun, et oma vaiksel moel on iga kristlik kirjandus ka evangeelne, ta on kellegi jaoks vaikne kutse Jumala juurde. Seega, ootan sealt alati Jumala sõna, tunnistusi Jumala tegudest, lugusid inimeste muutumisest usu läbi. Mida ma sealt mittekristlasena otsiksin – kindlasti abi, olles üksinduses, leinas, raskustes, nõuannet. Vast võiks olla ka väike koht, kus öeldakse, kuhu saan pöörduda.

Lisaks eelnenule on see ajakiri ka suures osas kiriku kroonika. Tänases päevas tunduvad meie uudised nii tavalised ja vahel ka näiliselt eneseupitamisena. Ometi kannavad needsamad uudised ajas väärtust, mille järgi me mäletame oma kirikut. Minu jaoks on oluline olnud ka see, et kuna ajakiri on perioodiline trükis paberkandjal, siis salvestub kogu see ajalugu ka Rahvusarhiivis, olles osa Eesti usuloost, mis on talletatud, säilitatud. Loomulikult ei asenda ajakiri kohalike koguduste väikesi infolehekesi, mis tegelikult samuti kannavad endas osakest ajalugu.

Ajakiri peaks olema Eesti Metodisti Kiriku üsnagi eripalgeliste koguduste pildile tooja. Ehk ka tunde tekitaja, et metodistid on üks kirik. Seda vaatamata sellele, et eri kogudustes on ka erinevaid vaateid. Ajakirja ülesanne on ka neid erisusi pildile tuua. Seni on ta küll põhiliselt eestikeelsete koguduste tegevuse ja mõtete kajastus. Aga ikka jõudumööda.

Järellugu

Sorteerisin hiljuti oma koju ladestunud „kultuurkihti" ehk vanu trükiseid ja sealhulgas ka ajakirju/ajalehti. Sattusin lugema üle kümne aasta taguseid infolehti, kus oli pastori mõtisklus. Avastasin nende lugude ajakohasuse ja ajatu olemise. Lihtsalt tore oli ka ajas tagasi minna, selline lugemine meenutab toonast aega, seda, mis mu enda elus siis juhtus. Samuti tõi kogu see meenutus Jumala ligiolu majja.

Head lugemist ja Jumala otsimist soovides

.

TAIMI PÄRNA,
Koduteel toimetaja kt aastatel 2016–2018

Usun, et oma vaiksel moel on iga kristlik kirjandus ka evangeelne, ta on kellegi jaoks vaikne kutse Jumala juurde.

Lugejate mõtteid ajakirja kohta

Seoses ajakirja Koduteel juubeliga palus toimetus ka lugejail oma arvamust avaldada – eesmärgiga rohkem tähele panna seda, mis nende arvates oluline on. Alljärgnevalt mõned mõtted neilt.

Urve ja Olav Pärnamets: Kui astusin metodisti kiriku liikmeks 1957. aastal, oli nõukogude aeg ja ajakirja Kristlikku Kaitsjat polnud eriti saada. Allesjäänud Kristliku Kaitsja eksemplaridest saime hiljem vajalikke andmeid ning rohkem teada meie kiriku ajaloo kohta. Kui aeg edasi läheb, siis võib-olla veab keegi kord jälle sõrmega järge, et ajakirjast meie kiriku ajaloo kohta midagi teada saada. Olge väga hoitud raskel ajal!

Agnes Palo: Juba minu vanaema Rosalie Säägi, ema Gerta, isa August ja vanem vend Martin olid metodisti kiriku liikmed. Täna on lisaks minule ka minu lapsed Ove, Lea ja Ele ning lapselapsed Benjamin, Daniel, Kustas ja Melinda ühinenud meie kiriku tegevusega. See on esivanemate palvete vastus ja õnnistus. Elu Jumalaga on imeline. Ajakiri Koduteel on meil olemas alates esimesest numbrist. See ajakiri on alati väga suure huviga oodatud ja loetud. Ajakiri on meie kiriku elu kroonika ja hea sõnum kõigile. Raske on nii mahukast ajakirjast midagi eriliselt välja tuua. Talletada võiks ehk mälestusi eelnevatest aegadest, mida veel mäletatakse, aga mille tunnistajad ükshaaval lahkuvad. Soovin kõigile ajakirja tegijatele õnnistatud hetki tegemisel ja imelisi õnnistusi lugejatele.

Matti Hollman: Olen ajakirja „Koduteel“ lugeja olnud selle esimese numbri ilmumisest alates. Oluline on ta minu jaoks esiteks seetõttu, et ta on minu kodukiriku ajakiri. Huvitav on lugeda sellest, mis koguduste ja kiriku elus toimub. See on ju Kiriku ja koguduste ajaloo talletamise mõttes väga oluline. Kosutavad on jutlused, neid lugedes saan paremini mõtiskleda teema üle ja mõnda kohta uuesti lugeda. Hea vaimulik roog. Hea vaimuliku sisuga lugusid lugedes saan ka paremini aru Piibli tõdedest.

Ei tule midagi meelde, mis oleks ajakirja juures häirinud ja ei oska ka öelda, mida võiks teisiti teha. Muidugi, võrreldes esimesi ajakirja numbreid praegustega, on areng heas mõttes olnud ikka üsna suur. Kõige rohkem hindan lugusid, mis kajastavad koguduste ja Kiriku elu. Olen sirvinud ja lugenud ka „Kristliku Kaitsja“ numbreid ja leidnud sealt palju huvitavat Kiriku ajaloo kohta.

Õnnistust ja edu!

Toimetus tänab oma arvamust avaldanud lugejaid ja soovib parimat tervist ning Issanda ligiolu igasse päeva.

Lugejaid küsitles ANNE SALURAID

Kuidas sünnib ajakirja sisu

„Koduteel“ oli juubeli eel huvitatud oma püsiautorite mõtetest seoses kaastöö tegemise ja ajakirja tulevikuga. Sel eesmärgil saatsime välja kirjalikud küsimused, uurides artiklite kirjutamiseks vajaliku motivatsiooni allikaid, kaastöö tegemise tähendusrikkust nende endi jaoks ja sedagi, kas või kuidas nad on kogenud tagasisidet oma kirjutistele. Küsisime autoritelt ka seda, millised on nende endi isiklikud ootused ja lootused ajakirja oleviku ja tuleviku suhtes.

Küsimustele vastasid Priit Tamm, Anne Saluraid, Taavi Hollman ja Inna Välja.

Mis motiveerib Sind Koduteele jaoks artikleid kirjutama?

Priit Tamm: Ega ma mingi kirglik avaldaja ei ole, pigem kirjutan harva, sest artikli koostamine on minu jaoks üksjagu tööd, ka siis, kui teema on mulle südamelähedane või tuttav. Aga arvan siiski, et eelkõige motiveerib mind oma kiriku patriotism: kui panustada, siis kuhu mujale kui esmajoones oma kirikusse ja selle väljaannetesse. Eks ajakiri ole ju üks meie kiriku vahenditest jumalariigi töö tegemiseks.

Anne Saluraid: Kindlasti see, et soovin panustada oma kiriku tegevustesse nende oskustega, mis mul

on, kuid innustav on olnud ka palve midagi kirjutada ajakirja kolleegiumilt.

Taavi Hollman: Minu peamine motivaator on sündmuste info kogumine ja säilitamine. Olen oma varasemas töös ja teenimises superintendendina täheldanud seda, et mida on ajakirja lehekülgedel kajastatud, see on ka meie kiriku ajaloona säilinud. Kui märtsipommitamises 1944. aastal hävis meie Tallinna kirik, siis hävis ka kiriku arhiiv. Info kõikide nende sündmuste kohta, mis olid jäädvustatud toonases kiriku ajakirjas „Kristlik Kaitsja", säilis aga kodudes ja teistes kogudustes üle kogu maa. Tänane päev oma sündmuste ja tegevustega tundub tavaline ja võib tekkida mõte, miks seda tavalist kajastada. Aga päevad veerevad kiirelt ajalukku ja see, mis jääb kajastamata, ununeb kiiresti. Ajakirja kaudu tänast päeva jäädvustades jagame kogetud rõõmu teiste metodistidega Eestimaal ning talletame toimunut järgmistele põlvkondadele.

Inna Välja: Esiteks motiveerib muidugi see, kui toimetaja palub midagi konkreetset kirjutada. Kärt Jänes-Kapp oli just see toimetaja, kes mind aeg-ajalt üles otsis ja palus mingil teemal kirjutada. Teiseks ei ole mul selle vaevanägemise vastu ka väga midagi olnud, eriti, kui on tegemist mingi valdkonnaga, mis mulle südamelähedane (näiteks väikegrupid) – sest Jeesuse jüngrina pean oma kohuseks teenida nende andidega, mida Tema mulle on andnud.

Kas Sa kirjutades pead silmas (kujutad endale ette) konkreetset lugejate sihtgruppi ja püüad nendega arvestada?

Priit Tamm: Jah, ma kindlasti püüan endale ette kujutada oma lugejat või lugejaid ning lihvida vastavalt sellele oma juttu.

Anne Saluraid: Üldiselt mitte. Olen kirjutanud teemadel, mis võiks huvi pakkuda kõikidele lugejatele ja seepärast püüdnud ka kirjutada viisil ning keeles, mis oleks arusaadav kõigile. Kuid mõnikord on ajakirja kolleegium palunud mul kirjutada konkreetsel teemal, teinekord jälle olen lähtunud sellest, mida olen näinud vajaliku olevat põhjalikumalt käsitleda (peamiselt piibli-ja palvegrupis tõstatunud küsimustest lähtudes).

Taavi Hollman: Viimastel aegadel ei ole ma kirjutanud. Aga sihtgrupp oli ikka silme ees, kui usinamalt kirjutasin.

Inna Välja: Tavaliselt püüan kirjutada inimesele, kes on otsimas ja vajab just seda, millest ma kirjutan. Selletõttu kirjutan alati palvetades, et Jumal juhiks seda protsessi. Üldiselt püüan mitte väga teaduslikus keeles rääkida, et see oleks arusaadav ka n-ö lihtsale inimesele, kellel ei ole kõrgharidust või kes ei ole konkreetse valdkonnaga süvitsi kursis. Kui on vaja kasutada erilisi termineid või võõrsõnu, siis püüan need ka lahti seletada.

Kas (ja kuidas) oled saanud oma artiklitele tagasisidet?

Priit Tamm: Ausalt öeldes ei ole tagasisidet väga saanud. Meenub üks erand: üpris palju elevust tekitasid 2000. aastal kirjutatud teoloogilised artiklid ristimisest ja armulauast. Eriti just ristimisteemaline artikkel tekitas lugejate seas elavat arutelu. Tagasiside jõudis tol korral minuni kaudselt – keegi ütles, et keegi arvas midagi artiklis esitatud mõtete kohta.

Anne Saluraid: Jah, õnneks olen saanud. Õnneks seepärast, et tagasiside hoiab ülal motivatsiooni kirjutada – tähendab, see on oluline. On juhtunud, et mõni koguduse liige on tulnud mulle ütlema, kuidas loetud artikkel teda julgustas või kinnitas, või selgitas mõnd piibellikku tõde.

Taavi Hollman: Üldiselt ei ole palju tagasisidet minu kirjutatu kohta saanud. Kui ajakirja näen inimestel kodus või kogudusehoones, siis tunnen rõõmu.

Inna Välja: Aeg-ajalt ikka. Ja see on väga ülesehitav, sest siis tunnen, et ei ole „sahtlisse" kirjutanud. Usun, et iga töötegija tahaks teha seda, mis on vajalik ja millest on kellelegi kasu. Asjalikku tagasisidet ja konstruktiivset mõttevahetust ootan alati.

Mida Sa ise ootad sellelt ajakirjalt?

Priit Tamm: Ootan ajakirjalt ühelt poolt meie kiriku identiteeti tugevdavaid õpetuslikke käsitlusi ja teiselt poolt meie kiriku tegemiste ja ajaloo jäädvustamist. Kuna ajakiri ilmub neli korda aastas, siis on mõistetav, et kuuma päevakajalisust ei tasu sellelt oodata, samas on tore, kui on üks keskne allikas, millesse vaadata, kui kunagi tahta teada, kuidas elati kirikuelu meie ajal.

Anne Saluraid: Minu arvates on Koduteel ajakiri oma teemade poolest üsnagi tasakaalustatud läbi erinevate rubriikide. Leian, et oma kiriku ajakirja või ajalehe väljaandmine on väga tähtis – jäädvustatakse ju seeläbi selle ajalugu, olgu inimesi, tegemisi, aktuaalseid teemasid, jne, tulevastele põlvedele.

Taavi Hollman: Kõigepealt soovin ajakirja kolleegiumile palju jõudu, vastupidamist ja teotahet! Olete olnud tublid! Püüdke kajastada võimalikult paljusid inimesi ja sündmusi üle kogu meie maa. Siinkohal kutsun iga koguduse töötegijaid kirjutama kõigest heast argisest teenimisest, mis teie kogudustes üle kogu väikese Eestimaa toimub.

Inna Välja: Nii igavikulisi väärtusi lahkavaid kirjutisi kui ka igapäevase elu praktilisi küsimusi ja päevakajalist temaatikat – ja ideaalis võiks teine (päevakajaline) artikkel aidata lugejale lahti seletada seoseid esimesega (ehk igavikuliste väärtustega). Samuti on kiriku ajakirja ülesanne aidata lugejal ka vaimulikke sihte seada, eriti nendes asjades, mis segadust ja kõhklusi tekitavad (näiteks praegusel ajal päevakajalisel teemal – ülemaailmse metodisti kiriku lõhenemise küsimused ja põhjused).

Küsitles MEELI TANKLER

KOGUDUSTE ELUST 100 AASTAT TAGASI

Foto: EMK arhiiv

RAKVERE METODISTI KOGUDUSE KIRIKU EHITAMISEST

V. Ojasson: „Kiriku ja hoovimaja ehitus on meile läinud maksma 1.000.000 senti. /… /. Kui ma jään mõtlema ehituse algusele ja kogu tegevusele, siis ei jää muud üle, kui Jumalat austada. Ehitamisele asudes omasime oma kavatsuste heaks kordaminekuks ainult palavat usku ja elavat lootust Jumala abile, aga raha polnud meil sentigi. Nüüd on aga meie ehitusekassast läbi käinud üle miljoni sendi. Tänu Jumalale, tänu kõikidele sõpradele."

„J ä r e l m ä r k u s: Palun kõiki neid oma nimesid ja aadresse minule või kohalikkudele õpetajatele teada anda, kes omal ajal ostsid 10–20 kivikest, milliseid müüdi meie kiriku ehitamise toetuseks. Nüüd, mil kirik juba valmis on, tahame oma lubadust täita." V. Ojasson

Järgmises numbris on teatele täiendus: „Meie lubasime omal ajal igale 10-ne kivi ostjale anda mälestuseks kiriku ülesvõtte koguduse juhatuse allkirjadega."

Kristlik Kaitsja, august-september 1931

JUUBELI PIDUSTUS

Kristlik Kaitsja annab põhjaliku ülevaate Prikaskede hõbepulma tähistamisest Kuressaare koguduses 27. mail 1931. Kirjelduse järgi (autorit ei mainita) oli tegemist suurejoonelise sündmusega: juubelipaar lauldi üles koorilaulu ja pillimänguga, ehitud kirikus õnnistas neid pastor E. Raud ning pidas kõne, tervitused andsid edasi mitmete seltside esindajad ja vaimulikud, ka nn Suuremaalt tulnud külalised.

Üle anti väärtuslik kingitus: „… terve Eesti metodistide poolt kingitud türgi diivan, mille peale paluti istuda noorpaaril lillede ja vanikute vahele."

Õhtul toimus vastuvõtt kutsututele ja kogudusele. Seal võtsid sõna ka Kuressaare seltskonnategelased ja haritlased, kirja ja telegraafi teel saabus umbes 40 tervitust. Üks tervitajatest oli Kuressaare vangimaja ülem, kes rääkis usklike võitlustest ja õnnest.

Artikkel lõpeb oikumeenilise avaldusega: Ei olnud siin enam luterlast, ei baptisti, metodisti ega õigeusklikku – kõik tundsid õndsat ühendust…

Toimetuselt: Täna teame, et 11 aastat hiljem hukati Martin Prikask usu pärast Siberi vangilaagris märtrina.

Kristlik Kaitsja, juuli 1931

JÄTKUS TOITU JA JÄTKUS VAIMLIST ÕNNISTUST

Reede õhtul, kui esimised võerad sisse sõitsid, kippus sala kartus minu südames maad võtma, meie toidu tagavara peale vaadates, mis nii napp näitas nende hulga võeraste kohta, kes olid lubanud tulla. Aga seal tuletas Issand endiseid aegasid meelde, kus palju raskematel aegadel meil midagi ei puudunud, ja miks siis nüüd puudus peaks tulema? Ja seda ei tulnud ka. Üle kahe päeva olid lauad kolm korda päevas ligi 400 inimesele kaetud ja palukesi jäi veel üle. Südamest tänu imetegeva Issandale! Tema viis on ikka rohkem anda, kui meie mõistame paluda. Aga veel rohkem õnnistas tema meid vaimliselt. Kõigis koosolekutes oli püha Vaimul täieline meelevald. Oli midagi sulatavat tunda. Pühapäeval, pärast lõunase koosoleku järele, oli patukahetsejate hulk nii suur, et nad enam minu eluruumidesse ära ei mahtunud. Ka eeskoda oli palujaid täis. Kõigil oli igatsus uut elu Issandaga alata.

Kristlik Kaitsja 1. number (mai 1920)

Juubilar GEORG LANBERG 90

Eesti Metodisti Kiriku venekeelse töö rajaja Georg Lanberg tähistas hiljuti oma 90. sünnipäeva. Artikkel annab ülevaate Georgi perest, elust, tegemistest ja Jumala juhtimisest tema elus.

Georg Lanberg sündis 23. märtsil 1930. aastal Venemaal. Tema vanemad olid sõitnud oma peredega Kirovi oblastisse Oparinosse (tol ajal Vjatkamaale) koos paljude teiste eestlastega 19. saj lõpus. Alates 19. sajandi II poolest rännati Eesti- ja Liivimaalt massiliselt Venemaa väheasustatud aladele. Selline väljaränne oli esile kutsutud Vene Impeeriumi poliitikast koloniseerida riigi inimtühjad, aga viljakad maaalad. Georgi isa Karl Lanbergi pere oli pärit Kambjast, Tartumaalt, ema Selma-Vilhelmiine Obranti pere aga Võrumaalt. Eesti omariikluse väljakuulutamine 1918. a oli põhjuseks paljude eestlaste tagasipöördumisele. Ka Georgi vanemate pered kirjutasid 1920. a pöördumise Eesti Vabariigile, et tulla tagasi Eestisse, kuid mingil põhjusel see ei õnnestunud.

Foto: erakogu

8-aastane Georg (esimeses reas paremalt teine) koos õe (paremalt kolmas), ema (teises reas paremalt teine) ja onude abikaasade ja nende lastega pärast isa ja onude arreteerimist.

Georg meenutab oma lapsepõlve: „Kasvasin koos oma noorema õe Liiliaga. Vanematel sündis veel kaks poega, kuid nad surid varsti pärast sündi. Minu esimesed eluaastad möödusid Vjatkamaal. Ühel päeval tuli vanaema Anna meie juurde uudisega, et vanaisa Jacob Obrant vangistati. Vanaisal oli Arhangelskis oma saeveski, mis konfiskeeriti koos kogu muu varaga. Vanaisa kuulutati „kulakuks" ning ta pandi vangi. Selle uudise peale otsustasid mu vanemad sõita perega Kirovist ära rahulikumasse ja ohutumasse kohta – Pihkvasse, kus elas isa vend August. Onu töötas kohalikus apteegis farmatseudina. Pihkvas elas meie naabruses ka teisi Eesti peresid. Vanaisa Jacobil õnnestus vanglast põgeneda ja läbi raskuste tulla salaja Pihkvasse. Vanaisa tervis muutus järjest kehvemaks ning 1935. aastal ta suri haiguse tagajärjel. Samal ajal sai NSV Liidu Siseasjade Rahvakomissariaat (NKVD) teada, kus vanaisa on, ning tuli teda kinni võtma, kuid nad leidsid vanaisa kirstus lamamas.

Pihkvas oli meil maja ja suur aed. Isa tegeles töö kõrvalt mesindusega ja käis minuga kalal. Kui isa töölt tuli, siis tõi ta meile alati midagi maitsvat. Aastad 1937 ja 1938 olid sünged. Ema ja isa rääkisid sageli sosinal köögis mingitest NKVD-meestest ning linnas ringi sõitvatest autodest, mida nimetati „mustadeks varesteks". Varsti tuli kuuldus, et üks eesti mees meie tänavalt vahistati. Jõudis kätte 1938. aasta 31. märts, mis jäi mulle alatiseks meelde ja mis muutis meie pere saatuse täielikult. Oli õhtu. Kuulsime tugevat koputust uksele. Isa läks ja avas ukse. Kaks meest sisenesid. Ema, mina ja õde pandi seina äärde seisma. Mina olin siis kaheksa, õde viieaastane. Üks mees hakkas meie asjades tuhnima, visates osa asju põrandale ning võttes asju, mis neid huvitasid. Mina hakkasin kõva häälega nutma. Teine mees ütles mulle, et ära nuta, isa tuleb tagasi. Seejärel kästi isal riidesse panna. Isa kallistas ema, mind ja minu õde ning läks meestega kaasa. Tagasi ei tulnud ta enam kunagi…

Järgmisel päeval tõi üks naine, kes töötas arestimajas koristajana, isalt kirja, kus isa rääkis, et teda süüdistatakse asjades, mida ta pole eluski teinud. Isa saatuse teadasaamiseks sõitis ema Moskvasse, kus talle teatati, et isa on surnud ja et nõuti, et ta enam kelleltki midagi selle kohta ei küsiks. Arhiiviandmetest oleme nüüdseks teada

saanud, et ta lasti maha St. Peterburis (tol ajal Leningradis) 15. juulil 1938. a ning maeti Levašovo memoriaalkalmistule, kuhu on maetud veel üle 4500 eestlase, kes lasti maha sõjaeelsetel aastatel.

Pärast isa arreteerimist saadeti meid kui „riigireeturi" perekond Kirovi oblastisse. Esialgu elasime vanaema, tädi ja onu juures, kõik ühes toas. Hiljem sai ema kohalikus sööklas laojuhatajana tööle ning saime tema töö kaudu korteri. See oli väga raske aeg, algas nälg. Tänu sellele, et ema töötas sööklas, meie peres nälga polnud ning ema aitas ka teisi. Olid õudsed ajad, oli palju vargusi ning tapmisi. Teel kooli, pidin ma mööduma rongijaama ladudest, mille uksed olid lahti ja need olid täis surnud inimkehasid. See vaatepilt oli õõvastav. Räägiti, et need olid küüditatud inimesed, kes surid teel Siberisse, peamiselt rongis ärakülmumise tagajärjel.

Ema vend Alfred võttis vahetult osa meie kasvatamisest. Kuna ta põdes tuberkuloosi, siis teda sõtta ei saadetud. Tänu sellele, et ta töötas sõjarelvade töökojas, peeti teda sõjaveteraniks ning tal avanes võimalus pöörduda perega Eestisse. Kuna tal enda peret polnud, siis ta kirjutas oma dokumentides minu ema (ehk oma õe) oma abikaasaks ning minu ja mu õe oma lasteks. Nii meil õnnestus sõita Eestisse. Tuttavad eestlased aitasid meil leida väikese korteri Tallinnas Keskturu lähedal. Kord linnas jalutades, nägin ma kuulutust õppimisvõimalustest Merekoolis. Tegin sisseastumiskatsed edukalt ära. Õpingud sujusid hästi, käisin merel praktikal ning kirjutasin lõputööd. Enne diplomitöö kaitsmist aga juhtus midagi, mida ma väga kartsin. Mind kutsuti Merekooli partorgi kabinetti. Süda lõi rinnus poole kiiremini, aimasin, et midagi on halvasti. Astudes kabinetti, küsiti, kus on minu isa. Merekooli astudes olin teadlikult maha vaikinud isa saatuse. Vastasin, et isa on surnud. Nad ütlesid: „Me teame kõike." Nad olid välja uurinud, et olin „riigireeturi" poeg. Vahetult enne lõpetamist arvati mind Merekooli õpilaste nimekirjast välja ning anti kaasa iseloomustus, kus oli kirjas, et mind ei soovitata ühessegi keskeri ega kõrgkooli ning ühelegi juhtivale tööpostile. Olin ahastuses ja ei teadnud, kuhu minna, mida teha. Minu plaanid olid purustatud, tulevikuteed suletud. Ainukese väljapääsuna nägin vabatahtlikult siit ilmast lahkuda ning otsustasin sõita jalgrattaga veoauto ette. Imekombel jäin ellu, terveks, ainult jalgratas sai kõvasti kannatada. Veoauto juht oli väga ehmunud, küsis, kas ma olen hulluks läinud. Vastasin, et vist küll. Esimene kord ei õnnestunud, plaanisin teist korda.

Sel ajal oli minu tädi Aliide Jumala juurde pöördunud. Kuigi minu vanaema Anna oli luterlane ja luges Piiblit, siis millegipärast ei rääkinud ta meile kunagi Jumalast. Tädi Aliide, kes oli hakanud kirikus käima, kutsus korduvalt ka mind kaasa. Lõpuks nõustusin ühel pühapäeval temaga kaasa minema Immaanueli Evangeeliumi Kristlaste Vabakogudusse, mille pastoriks oli Johannes Laks. Oli jõuluaeg. Kohe esimesel koosolekul andsin oma elu Jumalale ning mu elu muutus täielikult. Sain südamesse rahu ning mõtte elamiseks. See oli minu elu pöördepunkt. Hakkasin koguduses laulma, osa võtma palvekoosolekutest. Kuna meie pere elamine oli väga väike, siis hakkasin käima palvetamas surnuaias, seal oli hea ja rahulik. Võtsin ka teisi noori sinna kaasa palvetama, kuid mitte kõigile ei meeldinud surnuaias palvetada. Ühes kristlikus pulmas sain ma tuttavaks oma tulevase abikaasa Jekaterinaga, kes tol ajal külastas Tallinna Kalju vene baptistikogudust. Järgmine kord kohtusin temaga Mäetehnikumis, kus ma tänu Jumala imele sain õpinguid jätkata. Algas Jekaterina ja minu sõprus. 1953. aastal me abiellusime. Pulmad olid tagasihoidlikud, pastor õnnistas meie abielu enda juures kodus. Kõige kallihinnalisem kink, mille saime, oli Piibel, kust saime õpetust kogu eluks. Vaatamata iseloomustusele, mis mulle Merekoolist kaasa anti, olen enamiku oma elust töötanud juhtivatel kohtadel ja tippspetsialistina nii kaevanduses, ministeeriumis kui ka juveelitehases. Jumala tulekuga minu ellu muutus kõik. Ma tänan Issandat, et Ta päästis mu hinge!"

Georgil ja Jekaterinal sündis viis last: Georg, Elvira, Liilia, Marika ja Veronika. Neil on 12 lapselast ning 13 lapselapselast. Georgi edasisest elust ja teenistusaastatest EMK Tallinna vene koguduses saab lugeda ajakirja "Koduteel" 136. numbrist, mis ilmus märtsis 2020.

Foto: erakogu

Georgi 90. juubel 23. märtsil 2020. Fotol nooremate tütarde Marika ja Veronikaga. Eriolukorra tõttu jäi juubelipidustus kõikide laste ja lastelastega ära.

Georgi eluloo aitas kirja panna tütar
VERONIKA FJODOROVA,
EMK Tallinna vene kogudus

Mälestuskilde Hugo Oengost – pastorist, superintendendist ja teadlasest

Foto: erakogu

„Pidage meeles oma juhatajaid, kes teile on rääkinud Jumala sõna, pidades silmas nende elukäigu lõppu, võtke eeskujuks nende usk.“ (Hb 13:7) Eriliselt väärtustab Jumala sõna „usku, mis läbikatsutuna leitakse palju hinnalisem olevat kullast, mida tules läbi proovitakse. “ (1Pt 1:7)

Kui me küsime, miks vend Hugo Oengo oli ja on veelgi meile nõnda tähtis? Üpris kindlasti ka sellepärast, et temas oli seda tules läbiproovitud usku, mis on palju hinnalisem kullast. Ta kandis endas temale kui Kristuse ustavale sulasele löödud haavade arme. Need olid tema aumärgid. Ta pidas neid kalliks.

Hugo Oengo sündis Haapsalus 12. detsembril 1907 Hiiumaalt pärit kaugesõidukapteni 9-lapselisse perre kaheksandana. Pühendunud kristlasest ema viis väikese Hugo Haapsalu metodisti koguduse pühapäevakooli. Kindel otsus usaldada oma elu Jumala kätesse sündis tema 17. eluaastal. Issand Jeesus sai tema Päästjaks, ülimaks autoriteediks ja tema valikute prioriteediks ka siis, kui Kristusele ustavaks jäämise hinnaks oli loobumine tööst professorina Tallinna Polütehnilises Instituudis, mille ta oli lõpetanud kuldmedaliga. Samuti loobumine tööst Teaduste Akadeemias ja mujal, kus vajati sügavate teadmistega spetsialisti. Aga selline oli nõukogude okupatsiooniaja ateistliku ja vägivaldse režiimi karm tegelikkus. Kuid ajadistantsilt tagasi vaadates näeme siingi Jumala imelist plaani Tema ustava sõbra elus. Vabastatuna kõigist teadlase karjääriga seotud ülesannetest, pühendas ta ennast jäägitult Kuningriigi tööle. Mulle on meelde jäänud ta sõnad: „Maailmas on palju insenere, kuid töötajaid Jumala põllul vähe.“ Jumal kinkis talle oma püha võidmise, kasutades teda mitmel pool ja paljude õnnistuseks. Sõnum, mida ta kuulutas, kutsus jumalatuid Jumala juurde ja usklikke üles südame ja elu puhtusele, et olla täidetud ja juhitud Pühast Vaimust.

Teda iseloomustab ka sügav austus Jumala sõna vastu. Jutluse alusteksti lugemisel manitses ta kuulajaid: „Pange hoolega tähele, Jumala sõna on autoriteet, mitte niivõrd minu kommentaarid.“ Kuigi ka need osutusid autoriteetseiks, sest ta sõnum toetus alati sõnale. Ja pole siis ime, et iga tema jutlust oodati alati suure igatsusega.

Hugo Oengo palvetas paljude haigete eest. Ka minu eest, kui ma olin teismeeas haigestunud kopsutuberkuloosi. Ma sain sellest tõvest täiesti terveks. Oengol oli silma ja südant näha ja aidata inimesi, kes olid sattunud kitsikusse. Ehk valgustab tema elu seda külge järgmine lugu. Urve, minu abikaasa, oli alles varateismeline, kui ta armastatud isa suri. Urvel koos ema ja vennaga tuli üle elada raskeid aegu, kuni jõudis kätte päev, mil polnud enam leibagi laual, rääkimata muust. Just sellel päeval külastas neid pastor Hugo Oengo. Tal oli hingehoolduslik vestlus sügavas leinas lesega. Siis ta palvetas tema ja ta laste eest ning lahkumise eel tundis Oengo ka huvi, pere igapäevase toimetuleku kohta. Urve ema püüdis näida optimistina ja vastas, et kõik on korras. Pastor lahkus, kuid hetke pärast tuli tagasi ja ütles talle omase karmivõitu tooniga: „Õde, sa ei rääkinud tõtt. Issand käskis selle siia jätta.“ Asetas ümbriku lauale ja lahkus kiiresti toast. Hiljem aga jutustas Urve ema vend Oengole kogu tõe nende olukorrast tol kriitilisel päeval. Oengo tänas Jumalat, kes oli teda juhtinud õigel ajal õigesse kohta ja rõõmustas, et ta oli olnud sõnakuulelik Jumala märguandele.

Hugo Oengo sai ärakutse siit Taevakoju pühapäeval, 10. detsembril 1978. Saatsime ta viimsele teele koos suure rahvahulgaga Oleviste kirikust. Armastatud pastori Hugo Oengo lahkumisest on möödunud üle 41 aasta. Tema jutlused, mis Tallinna metodisti koguduses (Mere puiestee kirikus) omal ajal said lintidele ja paberitele talletatud, kõnetavad meid ikka veel.

Pastor Stanislav Sirel on kirjastanud kaks raamatut kokku 97 lühisõnumiga Hugo Oengo peetud jutlustest. Julgen neid kõigile soojalt soovitada, olles veendunud, et Jumala sõna ei tule tühjalt tagasi, vaid teeb ära selle hea töö, milleks ta on välja läkitatud.

Rahusooviga,
vend OLAV PÄRNAMETS

Logosesse on saabunud II osa EMK omaaegse superintendendi Hugo Oengo jutlusi aastatest 1961–1966 (I osa sisaldab jutlusi 1960–1961). Hugo Oengo oli ehitusinsener, tehnikateadlane, Tallinna metodisti koguduse pastor ning kauaaegne EMK superintendent. Oengo jutlustekogud on koostatud tema kaasaegsete omal ajal kirja pandud märkmete põhjal.
Esimese raamatu hind on 8,50€, teise raamatu hind on 7€.
Osta saab Logose raamatupoest pood.logos@gmail.com 5198 3555.

Jutlustekogumiku esitlus

Pühapäeval, 15. detsembril 2019 toimus Rakvere nelipüha koguduse jumalateenistuse raames meie endise superintendendi Hugo Oengo jutlusteraamatu esitlus. Sündmus leidis aset kell 14, et saaksid tulla külalised ka teistest kogudustest ja kaugemalt. Sissejuhatuseks rajas kohaliku metodisti koguduse pastor Taavi Hollman silla vend Oengo kaasaja ja praeguse põlvkonna vahele. Pastor Sireli abikaasa Epp jutustas peast H. Oengo elulugu nagu lähedase usuvenna oma. Seiku jumalasulase elust jagas Oengo tütar Helgi Eenmaa. Sõnavõtte oli armas kuulata ka hea keelekasutuse tõttu.

VAIKE KASEKAMP,
Räpina kogudus

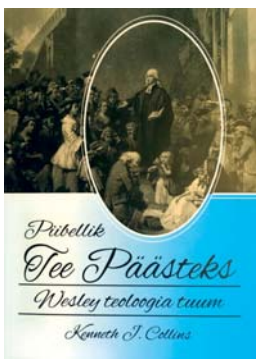

Raamatusoovitus

Trükist on saabunud Kenneth J. Collinsi raamat „Piibellik Tee Päästeks“ Wesley teoloogia tuum.

Raamatu autor ütleb, et *wesleyliku päästmise tee eesmärk on kanda uskujad avaramasse maailma, kui nad olid varem kujutlenud: usu kaudu Jumala juurde ja armastuse kaudu oma ligimeste juurde. Tõepoolest, armastuse kaudu toimiv usk on selle püüdluse keskmes, milles inimsüdames toimuv hoiakute ja suhete muutus avaldab mõju nii ligimesele kui ka maailmale laiemalt.*

Raamatu saab endale soetada Logose raamatukauplusest Tallinnas.
Telefon: 6688499, 5198 3555
E-mail: pood.logos@gmail.com

KIRIKUELU 100 AASTAT TAGASI

Metodisti kiriku elust annavad aimu Kristliku Kaitsja artiklid.

„Kristlik Kaitsja“ saab Eestimaa Piiskopliku Methodisti kiriku poolt välja antud ja ta saab ikka selles mõttes oma lugejate ette ilmuma mis mainitud koguduse alustaja Johannes Wesley omale kohuseks tegi: „Maailm on minu kihelkond ja hingesid peasta minu elukutse.“ Selles vabas ja laialises mõttes on see kogudus kakssada aastat tööd teinud ja selle ajajooksul kõige suuremaks üle maailma vaba koguduste seast kasvanud, kirikute, liikmete, jutlustajate, misjonäride, diakonide, halastaja õdede, universiteetide, õppeasutuste, laste varjupaikade, haigemajade, vaestemajade ja mitmesuguse vaimuliku kirjanduse poolest. See on selgeks tunnistuseks, et Kristus seal elab ja oma tööd õnnistab, kus jumalik vabadus valitseb.

Piiskoplik Methodisti kirik on ikka hingede peastja kirik olnud ja selleks tahab tema ka ikka jääda. Tema eessiht ei ole mitte inimesi teistest kogudustest oma juure kutsuda, ja neid uskuma õpetada, nagu oleks ainult Methodisti koguduses üksi õnnistus leida. Methodisti kiriku eesmärk on kõigi inimestele puhast evangeeliumi kuulutada, neid Kristuse juure kutsuda, ja neile pühitsuse teed näidata. /…/ Selles mõttes tahab tema ka edaspidi töötada, kadunuid üles otsida, neid Kristuse juure juhatada, pühitsuses edasi õpetada, ja usklikute seas ühte meelt kasvatada, kus enam kogudusest ja kombedest ei kiidelta, vaid Kristusest ja tema ristist. Maailm on selle kiriku kihelkond ja hingesid peasta tema elukutse. Püüdku seda iga Piiskopliku Methodisti koguduse liige tähele panna, selles mõttes töötada, ja seda ka oma eluga ülestunnistada. Siis on Jumal meiega, ja meie töö kannab vilja.

Kristlik Kaitsja 1. number (mai 1920)

TEATEID KODUMAALT

Õpetaja M. Hyvönen, kes oli soomlaste saadikuks viimasel „EL“ (*Epworth Liiga – Koduteel toimetus*) konverentsil Kuressaares, kirjutab oma reisimuljetest pikemalt soomekeelses „Rahusõnumites“, millest siin toome osa tõlkena:

„Konverents Kuressaares ja ringreis kogudusis oli väga õnnistusrikas. Minu südant rõõmustas eriti see, et noored töötasid hulgana kaasa. Noori mehi oli kogudusis rohkesti ja igaüks võttis tegelikult osa koguduse tööst. Kristlikus Eestis on pääle tungimas ja kõigi meeled on pöördud edasirühkimisele. Ühtekuuluvuse tunne on tugev, kuid siiski vaba kitsarinnasusest. Metodismil on Eestis tulevikku, sest tema juured on rahvas. Lootustäratav on see, et tööst võtab osa ordineeritud õpetajate kõrval 150 kohalikku jutlustajat, kes oma vaba aja pühendavad evangeeliumi teenistusele. Metodistide vaim on tuline, meel karastatud ja pilk ettepoole juhitud. Armastus õdede ja vendade vahel on apostellik.

Eriti väärib noorte töös nimetamist laul ja mäng. Igas koguduses on laulukoor, mõnes isegi mitu, sega- ja meeskoore, orkester jne., kes jumalateenistustel innuga kaasa aitavad. Igaüks on ustavalt kohal ja täidab hoolega oma kohust.“

Kristlik Kaitsja, november 1933

Langemine

Jutlustajana hinnatud Hugo Oengo sõnumid kõlavad aktuaalsetena ka tänapäeval. Koduteel pakub võimalust osa saada Hugo Oengo jutlusest, mis ilmus Kristliku Kaitsja veergudel oktoobris 1935.

Foto: EMK arhiiv

Hugo Oengo

Nägin maantee ääres suurt kaske, mille tüvi oli murdunud peaaegu poolel kõrgusel ning ülemine osa langenud põiki üle maantee, vigastades maantee ääres olevas aias mitmeid inimesi.

Kuna torm sel päeval ei olnud väga tugev, siis pidi tüve murdumise ja katastroofilise langemise põhjus peituma puus endas. Murdunud kohta vaadeldes selgus, et tüvi oli seest mädanenud ja pehastunud, kuigi puu väliselt oli terve ning lehis.

Selle vägeva kase langemine suvetormis meenutas minule neid paljusid langemisi, mida näeme usuliselt edasipüüdvate inimeste juures. Minule näib, et ka siin ei ole mitte tormid, s. o välised põhjused: kiusatused, raskused ja katsumised, või teised inimesed, usklikud, kogudus jne, nii suured süüdlased, et peaksid paratamatult langemisi esile kutsuma, vaid enamal jaol juhtudel on tegemist sisemiste vigadega, pehastunud südame ja mädanenud juurtega – millele paratamatult kunagi pidi järgnema langemine.

/…/

On kuidagi nii välja kujunenud, et suvisel ajal noored usklikud enamasti märkavad, et nad on langenud kas suuremal või vähemal määral, sellepärast on nüüd suve lõppedes kohane jälgida neid põhjusi, mis viivad usklikke langemisele.

Langemise põhjused ja langemise viisid on mitmesugused.

Ühed langevad sügavamale maailma ja patuellu, ning meie ütleme, et nad on usust ära langenud. Teised langevad võib olla ainult enese teades mõnda üksikusse pattu, tuimusesse või leigusesse, mõni jätab ainult piibliuurimise, mõni palveelu. Kõikide langemiste ühiseks tunnuseks on allaminek sellest elutasapinnast, milleks Jumal meid on üles äratanud.

Miks langevad siis usklikud? Üks langemise põhjusi on e b a õ i g e u s u l i n e a l u s (Mt 7:24-27). Kõikide usuline elu ei tugine uuestisünni (Joh. 3:3-6) alusele ja sellepärast on neil ka võimatu elada uut elu (vaata Rooma 7. p). Oma tahtejõule toetuv usuelu ja vagadus kaotab ühel või teisel juhul oma tõelise sisu ning kutsub esile kas nähtava või sisemise, teistele nägematu, langemise.

Teine langemise põhjus on p o o l i k u s u l i n e a l u s. Kord on inimene küll sisemist uuendust läbi elanud, kuid lihameel ei ole surmale antud. Uus ja vana inimene elavad kõrvuti ühes isikus ning vana on kuidagi mõjukam ning kipub aeg-ajalt jälle allapoole seda, mida uus on ehitanud. Sellist ebamäärast elu elavad paljud meie usklikud – nad kõiguvad Rooma 7. p. ja 8. p. olukordade vahel. Nad tunnevad Jumala Vaimu uuendavat jõudu, kuid ei anna sellele täit võimalust endas tegutsemiseks. Keegi nimetab selliseid „poolikult päästetud usklikkudeks“. Mõned neist on olnud kindlasti kord täielikult päästetud, kuid on hiljem tahtnud end jagada maailma ja Kristuse vahel. Kahesugusele eriomadustega aluspõhjale toetuv ehitis praguneb paratamatult ning langemise võimalused on alati olemas.

Mõlematel juhtudel kaob langemise hädaoht, kui rajatakse õige alus, mis teostub uue ja täieliku andumuse kaudu.

Mitmed usklikud langevad selle tõttu, et nad o n k o r d t e i n u d m õ n e s u u r e v e a o m a u s u e l l u – on kas Jumala Vaimule vastu hakanud, mõnda salapattu endas hellitama hakanud, mõne ilmaliku harjumuse omandanud või maailmaga end mõnel viisil sidunud. Sellised vead, kui neid ei kõrvaldata, saavad alatiste langemiste põhjusteks. Torn, mille üks osa on ehitatud viltu, ei või jääda püsima, kuigi edasi ehitatakse otse.

Viga tuleb ennem kõrvaldada – p a t u s t l o o b u d a, Jeesuselt uut andestust paluda ja usus vastu võtta ning ü l e s t u n n i s t a d a oma viga kas koguduses või üksikule usaldatavale usklikule sõbrale, nii kuidas Jumal selleks märku annab – ja siis võib loota, et langemise oht on eemaldatud.

Palju usklikke langevad h o o l e t u s e v õ i l i i g j u l g u s e t õ t t u. Meie peame pattu ja kuradit kartma ja teadma, et kiusatuste vastu on ainult üks võitlus olemas ja see on: võidelda end läbi lainete Kristuse varju. Paljud võitlevad patuga, harjutavad oma jõudu, püüavad olla valvsad, kuid langevad ometi, kui nad ei ole Kristuse sees, s. o lakkamatus ühenduses Temaga. Meie hooletus seisab selles, et meie võime rahulikult elada päevi või ka nädalaid, ilma et meie oleks Kristusega ühenduses (2. Kor. 13:5). Puu, mille soontest enam mahl läbi ei voola, kuivab ning kuivanud puu võib murduda ootamatult, sest ta on habras.

On veel üks põhjus, miks mitmed usklikud, eriti aga noored usklikud, sageli ootamatult ja kiiresti

sügavale langevad, ja see on, et nad ei oska pidurdada, kui nad kord on hakanud juhulikult langema. Ei ole lootust, et langev keha, mida millegagi ei pidurdata, iseendast peatuks langemisel, või et langemise kiirus väheneks – see pigemini veel kasvab. Paljud usklikud, kui nad on langenud, lähevad ükskõikselt edasi – löövad lootusetult käega: „Ah, minust ikka usklikku ei saa, ma langen ju nii sageli."

Ma mainin mõningaid pidureid, mida võib ja peab ikka tarvitama, olgu langemine usuelus ükskõik kui suur ja kui pöörase kiirusega.

Paulus ütleb: „Paluge lõpmata Jumalat" (1. Tes. 5:17). Keegi noor, kelle sisemine usuelu oli mitmeti alla langenud, ütles: „Ma ei palugi enam, mis sellest kasu." Ma ütlesin: „Palu alati, palu ka siis, kui langemise kiirus on nii suur, et sinul mingit lootust pole; palu ka siis, kui süda on juba täiesti tuim, sest palve on tähtsaim pidur langemise teel." – Palve on tee, mille kaudu süda uuesti võib elavaks saada, ja kui see on kadunud, milline teine abinõu peaks paremini suutma viia langenud hinge Kristuse juurde tagasi?

Teine pidur on: usalda Jumala armastust ka siis, kui sa oled kadunud poja sarnane – tea, et kodus ootab ikkagi veel isa, kuigi poeg on kaugel. Looda sellele armastusele ja siis, kui sa seda korduvalt oled kurvastanud, sest Kristus käskis juba inimesi 70x7 korda üksteisele andeks anda, kui palju enam korda annab Ta ise inimesele andeks. Ära arva, et sa ei ole enam Jumala laps – sa oled Jumala laps ka siis, kui sa oled kadunud poeg, sest olnud asja, s. o meie uuestisündi, ei saa ükski asi olematuks teha, kuigi meie selle õigused oleme ajutiselt kaotanud – Isamajas need ootavad meid.

On veel tähtsaid pidureid: ära jäta piibli lugemist, sest selle kaudu võib avaneda tee tagasi; ära loobu koosolekutel käimast ja usklikkudega kokku puutumast, sest need

Foto: Kristo Klausson

võivad sinus äratada igatsuse Kristuse järele ja juhatada sinule teed sinna; ära andu meelega pattudele, mõteldes, et kord peab niikuinii uuesti andeks paluma, üks enam või vähem. Tea, et meelega tehtud patu andekssaamisega on lugu raskem kui nõrkuses või hooletuses tehtud patuga. Tunnista oma langenud olukorda mõnele usaldatavale sõbrale, et teie võiksite koos paluda, või et tema teaks sinu eest paluda.

Eestpalve on parim pidur ka nende langemise teel, kes enam ise ei märka midagi teha enda heaks. On halb, kui kogudustes ja noorteühingutes hakatakse neid arvustama, kes on jäänud tuimaks ja sisemiselt või väliselt langenud – parem on nende eest lakkamatult paluda.

HUGO OENGO

„Kristlik Kaitsja", Eesti Piiskopliku Metodisti kiriku häälekandja,
ilmub 1 kord kuus. Tellimise hind 1 aasta peale postiga 150 snt. Üksiknumber 15 snt. Tellimise aadress
M. Prikask, Kuresaar.
Vastutav toimetaja ja väljaandja õp. M. Prikask. J. Treufeldt'i & A. Kallus'e trükk Kuresaares 1932.

Sõimav Mihkel

Württembergis elas korra talunik, kelle nimi oli Mihkel. Ta armastas kõnelda oma päästmisest ja oli uhke sellele. Kuid külas ei pööratud tähelepanu tema juttudele. Nii käis ta pühapäeviti naaberkülas tunde pidamas, kus kurtis ja palvetas oma küla kaaskodanikkude pärast.

Ühel pühapäeval küsis keegi võõras:

„Kui kaua teie olete juba päästetud?“

„20 aastat.“

„Ja teie olete kogu aeg elanud selles külas?“

„Seda küll!“

„Ja kogu selle aja kestel pole veel ükski päästmisele tulnud?“

„Ei, selles viga seisabki, sellepärast ma olengi nii kurb.“

„Siis ei ole küll teie enese kristlusega kõik korras!“

„Kes on mind laimanud?“ ägestus Mihkel.

„Ei keegi, mina oletan seda teie oma sõnadest.“

„Jah,“ arvas Mihkel häbistatult, „ma saan tihti kurjaks ja sõiman siis nii, et pool küla kuuleb, ja naabrid ütlevad: Mihklil on jälle paha tuju!“

Kui Mihkel seekord koduteel läbistas põõsastikku, põlvitas ta maha ja palus:

„Armas Õnnistegija, ma olen alati palunud, et teised saaksid päästetud, aga minu enese juures on viga. Ma ei taha enam kuri olla. Aita Sina mind!“

Siis läks ta vaikselt koju.

Terve öö ei saanud ta magada, vaid ahastas ja palus.

Esmaspäeva hommikul läks ta õue ja nägi kõiksugu asju puus rippumas, mis sulane sinna oli unustanud. Ta tundis, et temas ägedus keema hakkas, kuid ta surus selle alla, läbistas õue, kuni ta sulase leidis, ja ütles talle siis rahulikult:

„Parem on, kui asjad ei ripuks puu otsas.“

Sulane tundis piinlikkust ja vastas kõrva tagant sügades:

„Ah, need ma unustasin, seda ei pea enam juhtuma.“

Oleks talunik teda nagu harilikult kõiksugu loomaajast ja laudast päritolevate nimedega ristinud, oleks ka tema lõpuks tooreks läinud. Aga nõnda …

Kööki tuli Mihkel silmapilgul, kui teenija kausi põrandale pillas. Noh, nüüd, nüüd juhtub midagi! Tüdruk pani käed võitlusvalmilt puusa. Ta on heast perekonnast ega luba enesele kõike ütelda. Halvemal juhul võib ta koha ülesütelda.

„Noh,“ ütles Mihkel, „sul on vist eneselgi kahju ilusast nõust.“

Käed vajusid alla, teenija kummardus, et korjata kilde, ja vastas siis:

„Seda küll, ta maksab ju raha.“

Õhtul külastas neid naabruses töötav sepp.

„Kus teie mees kogu päeva on?“ küsis ta perenaiselt.

„Kus ta siis ikka olema peab? Kodus!“

„Ma ei ole teda täna sõimamas kuulnudki.“

„Ta ütleb, et tema on Päästjale lubanud mitte enam kurjaks saada.“

„Naabrinaine,“ ütles sepp, „see on paha. See tuleb suurest palvetamisest ja piiblilugemisest. Nüüd on need tema pähe mõjunud.“

Kui Mihkel kuni lõunani ei sõimanud, hakkas naabritel jube.

Vallavanem otsustas Mihklit proovi peale panna ja teda vihastada.

Ta tuli kahe kurja poisiga, kes püüdsid Mihklit igatpidi ärritada. Kuid Mihkel ei lasknud ennast segada.

„Mihkel,“ ütles vallavanem, „ma ei taha sind küll ässitada, hea koer saab isegi tigedaks, aga niisugust asja ei laseks ma enesele küll meeldida.“

Mihkel vastas naeratades:

„On peaaegu kahju, et teie ei tulnud pühapäeval, siis ma oleksin võinud olla teie teenistuses. Kuid täna ei tohi ma enam.“

Nüüd näis, nagu oleks terve küla saanud Mihkli vastaseks. Ta aknad löödi sisse, sigadel raiuti sabad tagant ja tehti muud säärast. Kuid Mihkel jäi rahulikuks.

Järgmisel pühapäeval tuli sepp.

„Mihkel,“ algas ta, „mina tunnen sind sest ajast, kui sa veel poisikene olid. Me istusime kõrvuti koolipingis, ma tean, et sul on äge veri. Mihkel, ole jälle toores! Kõnele, nii palju kui sa tahad oma päästmisest, ainult sõima jälle! Nõnda ei pea ma vastu. Kui aga sul õigus on, siis pean ka mina teistsuguseks saama.“

Siis lugesid nad mõlemad Jumala sõna, kõnelesid ja palvetasid. Ja kui nad viimase sõna „aamen“ ütlesid, ütles veel üks kolmas hääl „aamen“. See tuli Mihkli naiselt, kes seisis lahtisel uksel.

„Mees,“ ütles ta, „sa oled mind aastaid piinanud, tehes mu elu maa peal põrguks, aga viimase nädala elasime paradiisis.“

Ilmus Kristlikus Kaitsjas mais 1938.
Autor teadmata

Uus raamat

„Palves palutud - usus omatud“

A. Kuum.

Raamat toob 20 pilti ja lühikese ülevaate Metodisti kiriku arenemisest üleilmlikus ulatuses, kuid ka Eesti ja eriti Tartu koguduse kohta. Raamatu peaaineks aga on auline palvekuulmise ime koguduse maja pärast

Hind 25 snt., paremal paberil 35 snt.

Tulu läheb kiriku ehitusfondi.

Saada koguduse vanemailt. Tellida autorilt:

Vallikraavi t. 18, Tartu.

SOTSIAALTÖÖST KIRIKU ALGUSAASTATEL

„ÜHISABI" TEGEVUSEST TARTUS

Ühine seltskondlik vaeste toetamise mõte sai uue tõuke „Ühisabi" avamisega meie koguduse juures Tartus. Vaevalt on möödunud kaks aastat, kui väike sinepiivake on kasvanud suureks puuks. On tekkinud samanimelised ühingud Tallinnas ja Pärnus ja samasihilised peaaegu igas Eesti linnas. Kuigi need asutised kannavad veel ajutist iseloomu, loodame siiski, et leidub isikuid, kes vaeste aitamise teevad oma südame asjaks ja loovad alalist abiandmise korraldusi.

Pühap. 15. nov. m. a. oli Tartu „Ühisabi" uue kodu avamine Fortuna t. 20. Ruumide kitsikust pole esialgu enam karta, kuna uus kodu koosneb kahest suurest kivimajast – endisest algkooli hoonest. Uutes ruumides on avatud öömaja ja seal asub ka „Palukeste Pank". /…/

Imestama ja tänama paneb möödunud aasta aruanne. Vaatamata raskustele, mis sunnivad kokku hoidma, on „Ühisabi" toetussumma kasvanud ja teeb välja aasta jooksul kr. 8045,85. Kui siia juurde arvata veel annetused natuuras ja „Palukeste Panga" sissetulekud, siis läheneb see summa miljonile sendile.

Samuti on jagatud lõunate arv eelmise aasta arvust üle 10.000 suurem ja teeb välja 63,193 lõunat aastas. Peale selle riideid ja jalanõusi 120 inimesele.

Kui viimasel ajal on mitmed hoolekande alal tegutsenud ühingud hätta sattunud riigi ja omavalitsuste toetuste kärpimise tõttu, siis pole meil seda muret olnud, kuna „Ühisabi" summad on saadud viimseni seltskonna armastuse annetusist.

Suuremaks toeks on olnud ja jäävad ka tulevikus „Ühisabile" meie sõprade eestpalved. Ja kui Jumal meid õnnistab, kas võiksime siis häbisse jääda?!

Ühisabi on püüdnud ka mõndagi langenut võita Jumalale ja korralikule elule. Selleks on korraldatud kaks korda nädalas „Ühisabi" kodus vaimulikud koosolekud, kus esineb ka abisaajate eneste laulukoor.

"Ühisabi" uus kodu Tartus

Toome siinkohal ka ühe näite „Ühisabi" hooldamistöö tagajärgedest, nagu sellest kirjutab „Kaastööline" nr 3 k. a.

„Kaks aastat on möödas, kui „Mikk-Märt" „Ühisabisse" tuli. Saades lõunasöögi, ei rutanud ta kohe minema, vaid püüdis kuidagi kasulik olla, kas puid saagides või vett tuues. Kui selgus, et tal pole korterit ega öömaja, otsustas juhatus tema võtta oma hoolealuseks. Väike laming tuli selle juures küll Märdiga läbi teha: ta põlgas nimelt kõigest südamest sauna ja oli ennast viimati pesnud alles möödunud suvel Emajões. Kuid Märt kaotas lahingu, kui talle teatati, et siis ta ka „Ühisabisse" jääda ei või. Seep, habemenuga ja uued riided on muutnud teda nii, et ta ennast enam isegi hästi ära ei tunne!

Oleme palunud „Mikk-Märti", et ta ennast tutvustaks ka „Ühisabi" toetajaile, mida ta ka lahkesti lubas: „Minu nimi on Märt Mikk, Jüri poeg, sünd. 22. mail 1870. a. v. kal. järele Põltsamaa vallas. Lõpetanud külakooli. Poissmees. Põllutööline. Sisemise haiguse tõttu muutus põllutöö võimatuks. Tartu tulin 1897. a., lootes linnas kergemat tööd. Kuid leidsin, et siin olid juba kanged mehed ees ja mina ei suutnud nendega võistelda. Tuli leida sõpru, keda aidates siin ja seal sain nii palju, et kõht oli täis ja ulualuseks anti nurk sissesõidu hoovi kuuris. Vahete vahel tegin ka pisut äri, kuid müümine keelati Eesti ajal politsei poolt ära. Nüüd polnud muud teha, kui otsida prii korterit – rõukudes, heal juhul mõnes mahajäetud hoones või lodjas. Suvel võis eluga rahul olla, kuid talvel tahtis külm ära võtta. Rõukudes magasime siis mitmekesi, külg külge kõrval, et soem oleks. Viimasel ajal aga muutus ka söögi saamine raskemaks. Pealtnäha olin elujõuline mees ja sellepärast kerjamine ei edenenud. Kui „Ühisabi" asutati, ei julgenud alguses tulla. Mõtlesin, see on paremaile, kuid nüüd olen oma eluga siin väga rahul.""

Kristlik Kaitsja, mai 1932

TÄNUAVALDUS

Ühendatud Usklikkude Haridusseltsi Algkool ja Hoolekogu avaldavad tänu kõigile, kes on toetanud kuidagi kooli ja kehvi õpilasi. Saadetisi on käesoleva õppeaasta jooksul saadud järgmistest kohtadest:
Narvast: kleit, sukki, kindaid, pesuriiet.
Rõngust: sukki, kindaid jne.
Nimetult kooli toodud toiduainete pakk.
Rahasaadetisi: Tallinna ja Nõmme kogudustelt, Rõngust, Vigalast, Laitsest, Jägalast.
Kõik saadetised on meid väga rõõmustanud, seepärast parim tänu nende eest!"

Kristlik Kaitsja, aprill 1932

EESTI METODISTI KIRIKU
TEOLOOGILINE SEMINAR

Tule ja omanda bakalaureusekraad!

EMK Teoloogiline Seminar on üle 25 aasta tegutsenud riiklikult akrediteeritud rakenduslik erakõrgkool.

Õppetöö toimub tsükliõppena kord kuus kolmapäevast laupäevani. Teeme koostööd metodisti koolidega Euroopas ja Asbury Teoloogilise Seminariga USA-s.

Meie teoloogia ja misjoni õppekava on sisult:

PIIBELLIK – vaimulikult ja eetiliselt kujundav efektiivseks kristlikuks teenimistööks ja misjoniks.

AKADEEMILINE – ajaloolises kristlikus teoloogias juurdunud ja tänapäevaselt rakenduslik, arendades muutuvas maailmas vajalikke teadmisi ja oskusi.

RAHVUSVAHELINE – pakkudes võimalust omandada vajalikke teadmisi eesti, vene või inglise keeles, kasutades simultaantõlget.

OIKUMEENILINE – võimaldades erinevatest kristlikest konfessioonidest tudengitel õppida koos, avardades oma nägemust Kirikust ning selle missioonist.

PRAKTILINE – andes võimalust ennast proovile panna, arendada kiriku- ja misjonitöös vajalikke oskusi ning konteksti tundmist.

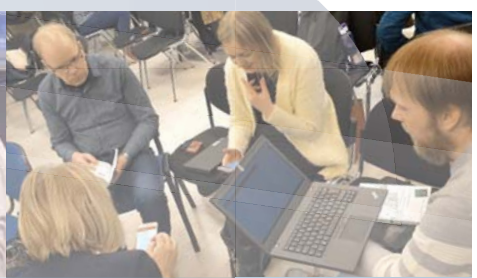

Pakume ka üheaastast praktilise teoloogia põhikursust, mille läbija saab vastava tunnistuse ning täiendõpet.

Avalduste vastuvõtt 1. augustist 20. augustini 2020. a.

www.emkts.ee | seminar@emkts.ee

Teoloogiline Seminar innustab kogudusi looma ja jüngerlust arendama

Meie seminar võõrustas 5.–8. märtsini „Koguduse kasvu konverentsi", mis oli organiseeritud Euroopa metodistlike teoloogiliste koolide koostöövõrgustiku toel ja koostöös Asbury Teoloogilise Seminariga.

Fotod: Üllas Tankler

EMKTS-i tudengid konverentsil.

Metodistlike teoloogiliste koolide koostöövõrgustik sai alguse 21 aastat tagasi ja sinna kuulub praeguseks 15 kooli. Aastast 2017 on korraldatud üliõpilaskonverentse ja äsja Tallinnas toimunu oli neist kolmas.

Kogunemine Tallinnas oli ajaloolise tähendusega, sest kuigi tähistasime piirideta Euroopas avatud võimalust sel viisil üle Euroopa kokku tulla, sulgusid vaid nädal hiljem Euroopas taas piirid ohtliku viiruse COVID-19 tõttu ja taolise konverentsi pidamine oleks olnud võimatu. Oleme Jumalale tänulikud sellise ajastuse eest, mis võimaldas kohale tulla osalejatel peale Eesti veel Soomest, Ühendkuningriigist, Saksamaalt, Poolast, Iiri Vabariigist, Norrast, Rootsist ja USAst. Osalejate koguarv oli 84, neist 45 olid üliõpilased, esindades 6 teoloogilist kooli.

Konverents algas jumalateenistusega, mille sõnumis (Jr 1:4-10 alusel) võrdles EMKTS rektor Euroopa metodismi „Jeremija hetkega", tuues esile kolm õppetundi Jeremija elust:

- Jumal väärtustab Jeremijat. Kuna Jumal näeb meid väärtuslikena, kutsub see meid üles nägema jumalikku väärtust iseendis ja oma ligimestes.
- Kui Jumal meid kutsub, on meie osaks olla ustavad. Meie edukuse üle otsustamine jäägu Jumala osaks.
- Jumal kutsub meid olema juhid, kes tegude kaudu sünnitavad lootust. Jeremija poolt põllu ostmine (Jr 32) ajal, mil kõik teised põlde müüsid, kajastas lootust olukorras, kus ei paistnud lootusekiirt.

Konverentsi peakõnelejateks olid Phil Meadows Asbury Teoloogilisest Seminarist USAs (jüngerluse teemal) ja Trevor Hutton Naatsaretlaste Teoloogilisest Kolledžist Ühendkuningriigis (koguduste rajamise teemal). Lisaks neile osalesid õpikodades meie oma seminari õppejõud Douglas Childress (jüngerluse ajaloolised mudelid) ja Hindrek Taavet Taimla (intervjuud eesti koguduste rajajatega) ning piiskop Christian Alsted (15 õppetundi koguduste rajamisest meie piirkonnas). Meeli Tankler juhatas õpikoda, kus mitmed üliõpilaskonverentsi osavõtjad oma ettekandeid tutvustasid. Konverentsi osaks oli ka Eesti ajalugu tutvustav loeng Eesti Muinsuskaitse Seltsi auesimehelt Trivimi Vellistelt, kes rõhutas kirikute olulist rolli Eesti iseseisvuse taastamise protsessis.

Oleme sügavalt tänulikud kõigile, kes sellesse märkimisväärsesse üritusse panustasid ideede, organisatsioonilise abi, finantside ja üritusel osalemisega. Täname kõiki partnereid, kes toetasid meid materiaalselt (sealhulgas õppejõudude kulusid kandes): ÜMK Globaalse Misjoni Kesknõukogu, ÜMK Kõrghariduse ja Kristliku Teenimise Kesknõukogu, Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Asbury Teoloogiline Seminar, Naatsaretlaste Kiriku Teoloogiline Kolledž ja meie oma EMKTS.

KÜLLI TÕNISTE,
EMKTS rektor

Lastetööst erolukorra ajal

Nii nagu kõiki muid tegevusi, mõjutas eriolukord ka kiriku ja koguduste lastetööd.

Pühapäevakoolitunnid jäid ära, sest kogunemisi ei tohtinud korraldada. Tallinna eestikeelne kogudus ja Pärnu Agape kogudus jätkasid lastejutluste tegemist veebi vahendusel. Pühapäevakooliõpetajad vahendasid lastele Piibliäpi ja ühenduse Lapsed Eestis materjale. Pärnu Agape kogudus ja Tallinna venekeelne kogudus tegid interneti vahendusel lastetunde lugude, meisterdamiste ja muu põnevaga. Lastejutlused, -tunnid ja -materjalid on leitavad kodulehelt www.metodistikirik.ee.

Aprilli algusesse planeeritud lastetöö tegijate kohtumine Pärnus asendus videonõupidamistega internetis *Zoomi* keskkonnas. Lastetöö tiim tegi eriolukorra ajal kaks üleskutset: Piiblilugude loominguvõistlus lastele ja emadepäeval tehtud perepiltide saatmine.

Loominguvõistluse aluseks olid Jeesuse ülestõusmisele järgnenud lood. Lugude põhjal tehtud tööde

Foto: Lea Kübar

hulgas oli joonistusi, 3D-pilt, koomiks ja fotoseeria, kus Aseri pühapäevakoolilaste abiga lavastati lugu Johannase evangeeliumi 21. peatükist.

Emadepäeval tehtud perepilte laekus nii Narvast, Saaremaalt, Võrust, Ruusmäelt kui ka Pärnust. Laste loominguvõistluse töid ja emadepäeval tehtud fotosid saab vaadata Eesti Metodisti Kiriku Facebooki lehelt.

MARJANA LUIST

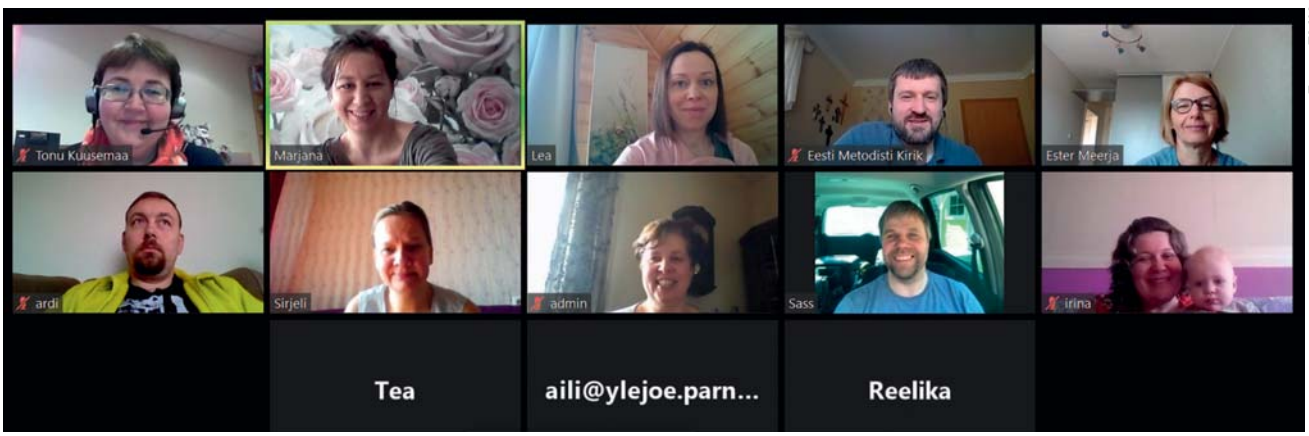

Foto: EMK

Lastetöö tegijate *zoom* koosolek aprillis 2020.

LASTETÖÖST EMK ALGUSAASTATEL

J. Puskai kirjutab Kristliku Kaitsja kolmes järjestikuses numbris pühapäevakooli tööst.

"Vähese valiku tõttu ei saa meie nõuda õpetajatelt kõike vajalikke omadusi, kuid mõndagi võiks siiski silmas pidada alltoodud näpunäidetest. Nagu S ü d a m l i k usuelu, mis tähendab, et iga ppkooli õpetaja peab olema u u e s t i s ü n d i n u d inimene, tal peab olema teadmine, et ta on Jumala laps."

Järgmises ajakirja numbris jätkab ta: „On imestamisväärne, et kõik uskkonnad oma ringkondades seda ei nõua. Muidugi on ju hea, kui ppkooliõpetaja on haritud, usumeelne ja agar oma õpetamises, kuid siiski süda on uuendamata, ei kõlba ta ometi, ennemini võetagu siis see, kellel pole ei niisuurt haridust. /… / Mis ei tähenda, et „Põhjalik Piibli tundmine" ei võiks olla eelduseks: „Jumala sõna põhjalikuks tundmaõppimiseks on vaja Piiblit järjekindlalt lugeda, uurida, võrrelda peatükke ja mõisteid ning õpetust. Ppkooliõpetaja, kes hoolas selles töös, võib varsti näha õnnistusrikkaid tulemusi."

Kristlik Kaitsja, juuli, august-september, oktoober 1931

TEADMISEKS PÜHAPÄEVAKOOLI - TEGELASTELE!

Lauluraamatuid püüdkem muretseda oma pp.koolidele, ja neid müüa lastevanematele, sest laulu läbi vajuvad kallimad õpetused ja tunded laste hinge, aga kuidas peavad nad laulma kui neil ei ole raamatuid.

Kristlik Kaitsja,
november 1931

Metonoored karantiinis üheskoos Jumalaga

„Tervitan teid kõiki meie kiriku noorte poolt ja annan teada, et meiega on kõik hästi“, nii alustasin ma *Facebook*is jagatavat noortejuhi tervitust.

Kuigi eriolukorra alguses oli suur segadus, hüppasime suhteliselt kiiresti toimkonnaga tundmatus kohas vette ja alustasime üleeestiliste noortekatega internetis.

Noortetoimkonna liikmed jagavad oma mõtteid eriolukorra aegse noortetöö kohta:

Maria: Noored ei lasknud ennast kokkusaamise piirangutest heidutada. Saime kokku *Zoomi* vahendusel ja korraldasime seal oma noortekaid ikka edasi. Saime kuulata põnevaid sõnumeid Robert Tšerenkovi, Gunnar Kotieseni ja meie oma armsa Ele Paju poolt. Samuti saime aega võtta Jumala ülistamiseks ja mängisime koos erinevaid mänge. Noorte lemmikuks olid kodust asjade otsimise mäng, *Kahoot*id (internetis mängitavad viktoriinid) ja ka rollimängud. Naerda saime kõvasti ja isegi, kui kokku ei saanud, siis saime ikka üksteise eluga kursis olla ja üksteist julgustada!

Lisaks noortekatele viisime läbi ka mitu väljakutset, kus noored said end proovile panna. Arendades oma olemasolevaid oskusi (pilli- või keeleõpe, kokakunst, tants ja sport) või õppides uusi (maalimine tee ja kohviga, paberist volditud sõna METONOORED) ja neid siis ka hiljem *Facebooki* kaudu teistega jagades kas videode või piltide kaudu. See on tõeliselt hämmastav, milline on noorte loovus (porgandikoogi küpsetamine koos hispaaniakeelsete kommentaaridega, vms). Lisaks oleme nende põnevate videode kaudu näinud noorte huumorit, isikupära (lõbus video õhupalliloomade meisterdamisest) ja valmisolekut vaeva näha (julgustav kiri koos kirjakohtadega politseile või kiirabile sel raskel ajal). Südantsoojendav oli ka toimkonnaliikmete valmisolek ja spontaansus noortega aega veeta. Niisiis üllataski Maris mitmel korral noori, kutsudes neid kokku lihtsalt hängima ja mängima.

Maris: Selleks, et mäng oleks lõbusam, mängisime mänge, olles samal ajal koos *Zoomi* keskkonnas, et naeratavad näod ja emotsioonid jõuaks iga nooreni, kes on igatsenud seda ühist aega.

Ele: Käisin ka ise uudistamas, osalesin ja jälgisin kõrvalt metonoorte tegevust. See töötas, see oli just see, mida igatseb noor tänases kriisis: saada kokku, teha midagi põnevat, panna ennast proovile ja võimalusel naerda nii enda kui teiste üle. Meenub eriliselt Kärdi imestus: „Ma nii igatsesin ja ei uskunud, et te korraldate kevadlaagri koolivaheajal. Aga te tegite seda! See oli täiega lahe idee.“

Benjamin: Kevadlaager oli väga huvitav ja teistsugune. Eriliseks tegi selle see, et me olime kõik oma kodudes, kuid ometi olime kõik koos ja veetsime mõnusalt aega. Me kuulasime põnevaid, sisukaid ja teemakohaseid ettekandeid Jana Tammelt, Taavet Taimlalt ja Naatan Hollmanilt, mille üle saime hiljem ka Wesley gruppides arutleda. Lisaks oli mängudeõhtu ja põnev noortekas koos Gunnar Kotieseniga.

Urmas: Noored on väga erinevad ja andekad. Kõik, mis on toimund eriolukorra ajal, on toimunud ainult *online*'is. See on tõstnud esile inimesed, kes enne eriolukorda olid vaiksed ja varjus. Olen avastanud andekaid noori, keda pole varem märganud. Ka vastupidist muutust olen märganud. Eks meie seas ole nii introverte kui ka ekstraverte, see tõestab veelkord, et metonoored on ägedad. Ja mis peamine – metonoori ei peata ei eriolukord ega karantiin (Rm 8:28).

Jane: Tore oli näha, et oskuste väljakutsel arendasid nii paljud inimesed enda oskusi või alustasid uue õppimist. Sellest võtsid osa nii meie metonoored kui ka noored väljastpoolt.

Ele: Noortega ja Jumalaga ei ole kunagi igav, koos lähme läbi ka kõige raskematest kriisidest, teenides üksteist ja usaldades Jumalat. Õppisin koos metonoortega nägema enam olemasoleva hetke võimalusi, navigeerides Püha Vaimu juhtimisel Jumala abiga läbi Eestimaa kriisiaja.

Mõtted koondas kokku
EMK noortejuht ELE PAJU

Foto: EMK

Oskuste väljakutse. Maria Tamm – õhupalliloomade meisterdaja.

Viiruse ravi otsingutel

Foto: erakogu

Ajakirja Koduteel endise toimetaja Kärt Jänes-Kapi poeg Jürgen Jänes uurib Cambridge'i ülikoolis järeldoktorandina ravimite toimemehhanisme. Allolevas artiklis annab ta lühiülevaate COVID-19 vastase ravi otsingutest.

Pärgviiruse (*ehk koroonaviiruse – toimetus*) vastase ravimi otsingutel on nüüdseks läbi viidud või läbi viimisel 1093 kliinilist uuringut. Mõnedes uuringutes on täheldatud teatud viirusevastast mõju, kuid tugeva toimega ravimeid siiamaani leitud ei ole.

Aprilli lõpu seisuga on uurimise all vähemalt 78 vaktsiinikandidaati. Kõige optimistlikumate hinnangute kohaselt võiks mõni nendest valmis saada 2021. aasta alguses. Võrdluseks: seni on kõige kiiremini välja töötatud vaktsiin Ebola viiruse vastu – viie aastaga, tavaliselt on vaktsiini väljatöötamise peale kulunud vähemalt 10 aastat.

Teadmised uue pärgviiruse kohta on kogunenud oluliselt kiiremini kui varasemalt. Näiteks 2002. aasta novembris alanud SARS'i pandeemia ajal kulus haigust põhjustava viiruse kindlakstegemiseks ligikaudu viis kuud. COVID-19 pandeemia esimese viie nädalaga sekveneeriti juba viiruse genoom. Seetõttu saab mõned ravimi- ja vaktsiiniarenduse etapid teha senisest kiiremini.

Foto: Unsplash

Varasem kogemus vihjab, et COVID-19 viirus võib hakata levima hooajaliste lainetena. Osa igaaastastest tavapärastest külmetushaigustest põhjustavad neli „harilikku", inimeste vahel püsivas ringluses olevat pärgviirust (HKU1, NL63, OC43 ja 229E). Kõigi nelja viiruse levik Eesti laiuskraadidel on madal suvel ja sügisel ning ägeneb uuesti talvekuudel. Ravimi- ja vaktsiiniotsingutest sõltumatult pidurdavad COVID-19 levikut käte pesemine, liikumispiirangud (2+2 reegel) ning maski kandmine.

JÜRGEN JÄNES

OIKUMEENILISTEST SUHETEST KIRIKU ALGUSAASTATEL

„Kristlik Kaitsja" tahab jääda tuleval aastal endisele alusele, et külvata uskkondade seas vennalikku armastust ja üksteise mõistmist. Kitsarinnalistel vaielustel ja üksikute uskkondade ülistamisel ning teiste mahategemisel ei ole ruumi „Kristliku Kaitsja" veergudel. Tema väljaandjad usuvad ühteainust Püha Risti kogudust mille liikmed siin maapeal kuuluvad küll mitmesugustesse usunimedesse, kuid kes tunnevad siiski endid olevat üks Jeesuse Kristuse armastuse läbi. „Kristlik Kaitsja" eesmärk on neid õpetada üksteise tundmisele ja vennalikule armastusele, et nad võiksid Issanda jälletulemisel Tema ette seisma jääda ilma vigadeta ja kortsudeta. /…/ Ole sina üks nendest, kes „Kristlik Kaitsja" tellimisega ja levitamisega aitab külvata üksmeelt ja armastust selle ühe Püha Ristikoguduse liikmete hulgas. (Toimetus)

Kristlik Kaitsja, november 1931

Kristlik Kaitsja kirjeldab Ed. Raua muljeid Soome reisist, mille eesmärk oli osa võtta „E.L." (*Epworth Liiga – toimetus*) konverentsist Viiburis 25.–28. juulil. Artikkel kirjeldab detailselt reisimuljeid Soome eri paikadest. Artiklis olnud huvitav tähelepanek soomlaste kohta:

"Soome rahvas ei aja taga uhkust ega edevust, kuid seejuures on nad puhtad ja korralikud. Puhtus on eeskujulik ka kõige vaesemates majades. Nad on hoidnud alal ka oma hingepuhtuse; usk ja jumalakartus on Soomes palju kõrgemal kui Eestis. Rännates linnades, alevites, külades, raudteerongides ja autobussides ei näinud ma ühtki värvitud naisterahvast."

Kristlik Kaitsja, august-september 1935

Riigist ja kirikust eriolukorras

Tagasivaates on äärmiselt oluline olla Jumalale tänulik, et koroonakriisi puhkemisest alates on meie Eesti riik pannud konkreetselt tähele ka kirikuid ning kristlaskonna vajadusi.

Olgem seejuures tänulikud ka konkreetsete ministrite eest meie valitsuse ridades, eriti rahvastikuministri Riina Solmani ja peaministri Jüri Ratase eest. Jumal õnnistagu neid.

Kohe eriolukorra kehtestamise järel kutsus rahvastikuminister Riina Solman 13. märtsil kokku Kirikute Nõukogu, et arutada ühiselt kirikutele kehtestatavaid juhiseid. Vastav pressiteade tõdes, et „kirikutel ja teistel usulistel ühendustel on suur roll meelerahu ja kindluse loomisel praegustel ärevatel aegadel. Seetõttu on eriti oluline, et kirikutesse tulevad inimesed hoolivad enda ja teiste tervisest ning hoiduvad rahvarohketest kogunemistest.“ Samal õhtul olid kirikujuhtidega kooskõlastatud juhised üleval Siseministeeriumi veebilehel ning EKN-i liikmeskirikute kogudustele laiali saadetud. Pühapäev, 15. märts 2020 jääb kirikulukku erilise pühapäevana, mil Eestimaa kirikutes füüsiliselt jumalateenistuseks ei kogunetud, kuigi juba mitmed kogudused pidasid oma esimese „veebijumalateenistuse“. Piirangute kõrval jumalateenistustele ja muudele kogunemistele anti aga ametlik luba, et „kirikud ja muud palve- ja pühakojad… võivad jääda isiklikeks külastusteks avatuks“.

Alates 18. märtsist avati hooldekodude ja haiglate patsientide, nende lähedaste ning personali jaoks võimalus saada telefonitsi hingehoidlikku abi ja erijuhtudel ka isiklikult kaplaniga kohtuda. Üks koroonast tingitud kopsupõletiku tõttu kunstlikku koomasse viidud noor mees, kes aegamööda teadvusele ja ellu tagasi tuli, jagas oma kaplaniga kohtumise kogemust suure vaimustusega, kuigi ta polnud kristlane. Tema sõnul oli olukorras, kus kõik hooldajad ja arstid oma maskides ja kaitseülikondades üksnes kiirustades tulid ja läksid ja tegid oma tööd, tohutuks kontrastiks rahulik, südamlik kaplan, kes võttis tema jaoks aega terve tunni, vestles temaga ning julgustas teda.

19. märtsil saatis peaminister Jüri Ratas kirja EKN-i liikmeskirikutele ja kogudustele, väljendades oma erilist tänu toetuse ja eestpalvete eest: „Olen tänulik kõigi teie palvete ja eestpalvete eest, milles olete seni kõigi meie peale mõelnud ning palun, et ühineksite neis kõigi Eestimaa inimeste tervise pärast ka edaspidi.“

Rahvastikuminister Riina Solmani ettepanekul nõustus ERR alates 22. märtsist ETV2 kanalil edastama pühapäeviti „Püha päeva palvust“. Seda pooltundi sisustasid igal pühapäeval erinevad EKN-i kirikud (alates 29. märtsist oli ka venekeelne palvus nähtav, ETV+ kanalil).

Kui valitsus 27. aprillil 2020 avaldas ametliku kriisist väljumise strateegia, oli selles eraldi punktina välja toodud „Jumalateenistusliku elu, sakramentide ja ametitalituste lubamine pühakodades.“ Ühtlasi anti teada, et „kogudused saavad sotsiaalse mõjuga tegevuste jätkamiseks ja majanduslike raskuste leevendamiseks toetust“ summas 2 miljonit eurot ning selle jagamispõhimõtted kehtestatakse valitsuse üldmääruse alusel rahvastikuministri määrusega.

Selle toetuse eest oleme taas suure tänu võlgu rahvastikuminister Riina Solmanile, kes selgitas (pressiteadet tsiteerides): „Paljud inimesed on harjunud raskustes just kirikutest abi otsima. Kirikud ja kogudused pakuvad vaatamata eriolukorrale hingetuge ja abi, jätkuvad hädavajalikud kombetalitused, töötavad ka supiköögid ning jagatakse riide- ning toiduannetusi. Samas on kirikutel tavapäraste sissetulekute saamise võimalused olulisel määral ära langenud. Seega on igati mõistetav, et sarnaselt teiste sektoritega toetab riik ka usulisi ühendusi. Riigipoolse toetusega saavad kogudused katta sotsiaalsete tegevustega seonduvaid kulusid, et tagada eriolukorras inimestele abi.“ Pressiteade selgitab veel, et sotsioloogiliste uuringute põhjal on inimeste murede lahendamisel eesliinil kirikud, kelle poole abi saamiseks pöördutakse.

Koroonapiirangud senistele töövormidele ning suhtlusviisidele, mis kirikute tööd oluliselt mõjutavad, on nõudnud kiiret üleminekut uutele suhtluskanalitele ja abistamisvõimalustele. Paljudel suurematel kirikutel on üle Eesti koguduste võrgustikud, mis tagavad ülemaalise toimimise ja koordineeritud tegevuse ka regionaalsest aspektist. Veelkord ministrit tsiteerides: „Maakondades tegutsevatesse siseturvalisuse nõukogudesse on kaasatud vaimulikud, kohalikud kirikud ja kogudused, kes tegutsevad hingehoiu- ja sotsiaalvaldkonnas mitte ainult oma koguduse, vaid laiemalt kogukonna heaks. Hinnatud on hingehoiutöö kristlikes hoolekandeasutustes, turvakodudes, haiglates, kaplanaaditöö kinnipidamisasutustes, politseis, kaitseväes, koolides, haiglates ja hoolekandeasutustes, kriminaalpreventsioon ning mitmesugune rehabilitatsioonitöö, samuti õppetöö kristlikes haridusasutustes.“

Pressiteates 5. mail 2020, millega anti luba alates 10. maist taas avalikke jumalateenistusi pidada, avaldas rahvastikuminister Solman heameelt, et valitsus toetas tema ettepanekut leevendada piiranguid Eesti religioossele kogukonnale, öeldes: „Eriolukorra piirangute esimeste leevenduste hulka kuulub ka avalike jumalateenistuste lubamine. Pean seda praegust olukorda arvestades ülimalt asjakohaseks ning mul on hea meel, et riik arvestab usklike vajadustega.“ Ta lisas ka, et Eesti Kirikute Nõukogu ja konfessioonide juhid „on olnud valitsusele head koostööpartnerid ning seadusekuulekad piirangute järgijad. Kohe, kui eriolukord välja kuulutati, viisime koostöös kõigi konfessiooni juhtidega ööpäeva jooksul sisse muudatused, et vältida nakkuse levikut kirikute ja koguduste kaudu. Vaatamata eriolukorrale jätkati endiselt isikukaitsevahendeid kasutades hingehoiu ja teiste sotsiaalhoolekandetegevustega. Lisaks jätkusid kõik hädavajalikud kombetalitused, näiteks matusetalitused ja diakooniatööd.“

6. mail toimunud valitsuse pressikonverentsil ütles peaminister Jüri Ratas: „Oleme jõudnud viiruse leevendusfaasi ja me oleme suutnud ikkagi tagada seda, et sellist suurt puhangut Eestis tänu Jumalale siiamaani toimunud ei ole.“

Ülevaate kriisiaegsest riigi ja kiriku suhtlusest koostas MEELI TANKLER

EMK eriolukorra ajal

COVID-19 viirusest põhjustatud eriolukord Eestis, mis kehtis 12. märtsist 17. maini 2020, avaldas olulist mõju ka Eesti Metodisti Kirikule.

Et viirus ei saaks edasi levida, kehtestati riigis kogunemiste keeld, mistõttu jäid kogudustes ära jumalateenistused, Piibli- ja palvetunnid, noorteüritused, pühapäevakoolitunnid, osadusgruppide kogunemised ja muud sündmused. Mitmed kogudused leidsid kiirelt uusi lahendusi koguduseliikmete teenimiseks. Paljude koguduste uksed oli avatud inimeste individuaalseks teenimiseks. Mitmete pastorite peamiseks töövahendiks sai telefon, et koguduseliikmetega ühendust hoida. Oli kogudusi, kus hakati regulaarselt koguduseliikmetele kirju ja jutlusi nii postkastidesse viima kui ka e-maili teel saatma. Tallinna, Pärnu ja Võru kogudused alustasid jumalateenistuste ülekannetega Youtube'i keskkonnas, Haapsalu kogudus jätkas neid ning Tartu ja Rakvere kogudused alustasid oma jutluste salvestuste postitamist sotsiaalmeediasse. Ka osadusgrupid ja piiblitunnid kolisid internetti. Peamiseks „kogunemisvahendiks“ sai *Zoomi* keskkond. Seal peeti nii pastorite nõupidamisi, piiblitunde, palvusi kui ka jumalateenistusi. Veebikeskkemad lahendused sundisid mitmeid kogudusi oma mugavustsoonist välja astuma ja tehnilisi lahendusi ära õppima. Mitmed kogudused tunnistasid, et nende veebiteenistuste vaatajaskond oli palju suurem kui pühapäevastel jumalateenistustel kirikuskäijate arv enne eriolukorda.

Ka laste- ja noortetöö kolisid internetti. Noored korraldasid *Zoom*-noortekaid ning Tallinna venekeelse koguduse lastetöö tiim hakkas tootma põnevaid lastesaateid, mida interneti teel levitati.

Eriolukorra tõttu tuli osa üritusi ära jätta või edasi lükata. Märtsikuu lõpus Kuressaares toimuma pidanud vaimulike õppe- ja osaduspäevad koos Vassili Tähe sünniaastapäeva tähistamisega jäid ära, sest Saaremaa kui koroonaviiruse epitsenter pandi „lukku“ ning kogunemiste keelu tõttu ei saanud planeeritud sündmusi korraldada ka mujal. Edasi lükati Ühinenud Metodisti Kiriku Peakonverents, Eesti Sõprade kohtumine Ameerika Ühendriikides, EMK aastakonverents, EMK ajakirjanduse juubelipidustus, Vassili Tähe elulooraamatu esitlus ja mitmed muud sündmused.

Seoses COVID-19 viiruse levikuga kutsus EMK superintendent Robert Tšerenkov Eestimaa metodiste üles märtsi viimasel seitsmel päeval palveks ja paastuks meie maa ja rahva eest. EMK vaimulikud üle Eesti jagasid seitsme päeva jooksul videotervituste vahendusel oma mõtteid, tuginedes kirjakohale 2Aj 7:14: „ja kui siis minu rahvas, kellele on pandud minu nimi, alandab ennast ja nad palvetavad ja otsivad minu palet ning pöörduvad oma kurjadelt teedelt, siis ma kuulen taevast ja annan andeks nende patu ning säästan (tervendan) nende maa.“

Videod on järelvaadatavad kodulehel www.metodistikirik.ee.

MARJANA LUIST

EMK õnnitleb

12. mai 1955, Heli Henno (65)
17. mai 1950, Juri Tšerenkov (70)
20. mai 1979, Robert Tšerenkov, superintendent
18. mai 1975, Dmitri Semjonov (45)
28. mai 1955, Viktor Batšinski (65)
6. juuni 1980, Mihhail Batšinski (40)
6. juuni 1970, Andrei Spiridenko (50)
7. juuni 1955, Johannes Kakko (65)
26. juuni 1980, Ele Paju (40)
7. juuli 1975, Eivin Toodo (45)
31. juuli 1955, Inna Välja (65)

Koguduste aastapäevad

12. juuli 1995, Aseri kogudus (25)
25. juuli 1910, Reeküla kogudus (110)
11. august 1960, Ruusmäe kogudus (60)
19. august 2000, Viitka kogudus (20)
26. august 1910, Kuressaare kogudus (110)

Sündmused

6.–9. augustil toimub EMK suvekonverents

5.–7. juunile planeeritud EMK aastakonverents lükkub edasi 28.–30. augustile 2020.

21. märtsil Kuressaares toimuma pidanud Vassili Tähe elu ja tegevust kajastava raamatu esitlus toimub aastakonverentsi raames.

7. juunil toimuma pidanud EMK ajakirjanduse juubeliüritus toimub 30. augustil 2020 Tallinnas.

Koduteel tänab

Eesti Kirikute Nõukogu toetuse eest ajakirja Koduteel kirjastamiseks.

Käesoleval aastal möödub metodisti kiriku üle-eestilise AJAKIRJA ILMUMISEST

100 aastat!

Esimene ajakiri kandis nimetust Kristlik Kaitsja. Nõukogude ajal ajakirja väljaandmine katkes.

1990. aastast hakkas taas ilmuma EMK ajakiri, mille nimeks valiti Saaremaa metodisti koguduste 1930. aastate ajakirja järgi Koduteel. Käesoleval aastal möödub EMK üle-eestilise AJAKIRJA TAASILMUMISEST

30 aastat!

Juubelite tähistamiseks toimub

30. augustil 2020
Tallinna metodisti kirikus
JUUBELISÜNDMUS.

Päev algab EMK aastakonverentsi ja Tallinna koguduse ühise jumalateenistusega ning jätkub pärast lõunasööki juubelisündmusega. Täpsem info sündmuse kohta ilmub kodulehel www.metodistikirik.ee.

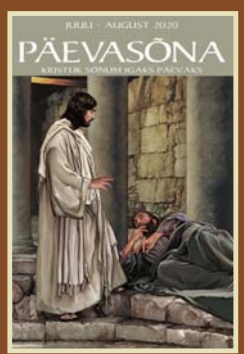

PÄEVASÕNA
Aastatellimus (6 numbrit): 12 eurot.
Tellimine aadressil paevasona@metodistikirik.ee või Omniva vahendusel.

KODUTEEL
Aastatellimus (4 numbrit): 20 eurot.
Tellimine aadressil koduteel@metodistikirik.ee või telefonil 5012483.

ISSN 1406-2291